

Johann Nestroy

Z l ý d u c h L u m p a c i v a g a b u n d u s
a n e b

L u d r á c k ý t r o j l í s t e k

Přeložila Eva Bezděková

Upravil Karel pokorný

Hudební aranžmá Petr Mandel

O s o b y

Kliha, truhlářský tovaryš

Nitka, krejčovský tovaryš

Flok, ševcovský tovaryš

Malíř / také Lumpacivegabundus

Thlusty pán

Hauzírník

Kazálek

Krakoňlak

Posel

Kedruta /

První kumpán / také

Stelaris

Pančovička

Hoblík

Druhý sluha

Plašilovský z Plašil

Zpěvák

Předseda soudu

Flokovo dítě /

Druhý kumpán / také

Mystifex

Káča

Vyvolavač

Štrůdl

První sluha

Větrovec z Vetrova

Muž

Žalobce

Flokovo dítě /

První dívka / také

Fortuna

Žofka

Stázinka

První služka

Laura

Zpěvačka

První kat

Nitková /

Druhá dívka /také

Amorosa

Hančí

Pepička

Druhá služka

Kamila

Dívka

Druhý kat/

Muzikanti

I.

P r o l o g

Na scénu přichází se zpěvem parta veselých kumpánů. Táhnou káru plnou rekvizit a kostýmů, někteří z nich mají hudební nástroje. Hrají a zpívají.

Sbor

O zítřejší den se nestaráme,
kdo nepije, ten je mezulán.
Co vyžebráme, do hrdla dáme,
až to propijem, dál poputujem,
o zítřejší den se nestaráme,
kdo nepije, ten je mezulán.

/Přijdou k jakémusi polorozpadlému
plotu s dírami. Jeden z nich, zřej-
mě malíř, sundá z vozíku plechovku
s barvou a začne na plot malovat pa-
náky, zatímco ostatní zpívají dál/

Do hospody ještě cestu známe,
v hospodě je každý žebrák pán.
Co vyžebráme, do hrdla dáme,
až to propijem, dál poputujem,
o zítřejší den se nestaráme,
v hospodě je každý žebrák pán.

První kumpán

/si všimne figur namalovaných na plotě, zajde za
něj a prostrčí dírou hlavu, takže figura dostane
živý obličej/ Ha! Co vás přivádí v tak hojném poč-
tu ke zlaté bráně mého sídla? Čeho si žádáte ode
mne?

/Všichni se rozasmějí jeho nápadu.
Druhý z nich rychle prostrčí hlavu
ke druhé figurě/

Druhý kumpán

Prosíme tě o pomoc, ó mocný vládce Stelarisu! Po
čarovné říši potlouká se potměšilý zloduch a be-
zostyšné své nakalé rejdy provádí.

První kumpán A jak se vyvrhel ten zove, Mystifaxi?

Druhý kumpán /ukazuje rukou na malíře, který mezitím dál pomalovává plot/ Lumpacivagabundus!

/Všichni se smějí/

První kumpán A co ničemného spáchal?

Druhý kumpán Opanoval srdce našich dcer a synů a odlákal je z cesty ctnosti. Poctivá práce jim smrdí, oddávají se karbanu, chlastu a chlípným milostným pletkám...

Všichni Hurá!

Druhý kumpán Ticho! Zkrátka: nezapudíš-li toho bídačka, jsou navěky ztraceni!

První kumpán Lumpacivagabunde, zjev se!

Malíř /povstane se štětkou a kyblíkem barvy/ Búbububul Tady jsem. Čím mohu sloužit?

První kumpán Ty jsi ten ohavný ničemník, který se zove Lumpacivagabundus?

Malíř Jo! Jsem duch veselé bídy! Ochránce flákačů, ochmelků a karbaníků, patron malířů, šumařů, básníků a zběhlých studentů, král ničemů, pobudů, lumpů a snílků...

První dívka Bůh raubířů, darmožroutů, fantastů...

Malíř A vůbec všech ztracených existencí. Prostě bůh jak se sluší a patří.

První kumpán Ty drzý smělče, který ses hanebně vetřel do mé poklidné říše, vypovídám te odsud na věčné časy, a to hned!

Druhá dívka Paragraf 60 trestního zákona.

/Všichni se smějí/

První kumpán Cože, mizerové? Cožpak vy nejste odhodláni umýt své mravní bahno?

Všichni Ne!

První dívka My zůstaneme radši špinaví!

První kumpán Vy jste opravdu rozhodnutí všechno probendit?

Všichni Jo!

První kumpán Nešťastníci! A co hodláte dělat potom?

Všichni Dluhy!

První kumpán Milosrdná nebesa! A kterak je hodláte splatit?

Všichni Necháme se zavřít!

Malíř To jsou moje zásady! Žehnám vám, vyznavači moji! /Stříká na ně štětkou, kterou předtím maloval/

První kumpán Ne, to nepřipustím! Já vás bohdá uchráním zhoubou! Zjev se, bohyně Fortuno!

První dívka /přeběhne za plot a vystrčí hlavu, malíř jí okamžitě domaluje tělo a roh hojnosti/ Jaké máš přání, boží kmete?

První kumpán Fortuno, bohyně štěstí, slyš! Tito nešťastníci prohýřili, prohráli a vůbec nedůstojně prošustrovali veškeré své jmění. Vrať jim je nazpět a zachraň je tak před tímto podlým netvorem!

První dívka Budiž! Z rohu hojnosti sypu na vás bohatství tohoto světa!

Malíř Ty mně chceš vyrvati mé stoupence! Hohé! To se ti nepodaří! /A přimaluje k rohu hojnosti druhý roh a pak celý zbytek krávy/

První dívka Mýlíš se! Já, Štěstěna, lidské osudy řídím a kdy-

bych i měla své dary té potvoře z vamea vydo-
jit, dokážu to! Zvolím si mezi bídnými smrtelní-
ky tři ze tvých stoupenců a zasypu je bohatstvím.
A teprve když své štěstí pošlapou, přiznám svou
porážku. Jestliže je však s díky příjmcou, vyhrá-
la jsem s ty, vladaři, pak vítězství mě stvrdí.

- První kumpán Přijímám sázku! /Vidí, že druhá dívka se chce
zapojit do hry/ A ty, Amoroso, sázku naši roz-
soudíš!
- Druhá dívka Nikoliv! I já se k ní připojím! Neboť ne ty, For-
tuno, nýbrž já, bohyně pravé lásky, nad tímto
lotrem zvítězím. Až jejích srdce poznají kouzlo
lásky, budou zachráněni.
- Malíř Chachá! Toho bohde nebude! Lež můžeme se přesvěd-
čit. /Civilně/ Tak panstvo, co abysme to zkusili?
- Všichni Jdeme na to! /Začnou stavět a malovat další scé-
nu, přitom zpívají/
- Kumpáni Vandroval malíř od města k městu,
hezounké děvče stouplo mu v cestu.
Ó já, ó jámine, ó já, ó jámine,
stouplo mu v cestu za korunu!
- První dívka Pane malíři, pěkně vás prosím,
vymalujte mi, co ráda nosím.
- Všichni Ó já, ó jámine, ó já, ó jámine,
ó já, ó jámine, - za korunu.
- První kumpán Malíř maloval, děvče se smálo,
pane malíři, co by to stálo?
- Všichni Ó já, ó jámine, ó já, ó jámine,
ó já, ó jámine, za korunu.
- Malíř Mladé panenky malují zdarma,
staré babičky za šesták za dva.
- Všichni Ó já, ó jámine, ó já, ó jámine,
ó já, ó jámine, ó já, ó jámine.

Druhý kumpán

Potom vzal barvy, namočil štětec,
vymaloval jí zelený věnec.

Všichni

Ó já, ó jámine...

První dívka

Má drahá máti, mám-li mu dáti
hubičku nebo dvě nebo s ním spáti?

Všichni

Ó já, ó jámine...

Druhá dívka

Nic mu nedávej, mé drahé dítě,
malíř je lótr, oklamal by tě!

Všichni

Ó já, ó jámine...

Muži

Když malíř skončil, tak zmizel hbitě,
matka i dcéra čekají dítě.

Ženy

Ó já, ó jámine, ó já, ó jámine,
ó já, ó jámine, za korunu!

/Dozpívají a rychle se schovají za
svou károu/

II.

Před branami města.

Kliha

/přichází a zpívá/

Pryč a pryč je všecko, pryč je má naděje,
já pláču jak to děcko, co mně to prospěje?
Ty nejsi ku pohnutí, tvé srdce kamenné,
to k zoufalství mě nutí, to trápí srdce mé.
Pro tebe slzy roním, že mě nemiluješ,
zármutek v srdci mám, že se mně vzdaluješ!

Konec, konec, konec! Už ani o krok dál. Tady si lehnu a umřu. Stejně po mně nešťákně ani pes. Sbohem, Pepičko! Sbohem světe, odcházím navždy! /Pateticky/ Živote, máš mě na svědomí! /Dojatě si vyleze na lavičku a mluví si nad hrobem/ Vážení truchlící pozůstalí! Navždy nám odešel vzácný člověk. Opuštěn všemi, bez krejcaru v kapse, hladový, žízňivý a utmáčený, skončil svůj život v rozpuku mládí. Zhrzený láskou vydal se do světa, aby jakožto truhlářský tovaryš v poctivé práci našel zapomnění. Marně! Sám rozbitý a rozklížený, s nohama rozviklanýma jako stará almara zemřel dnes na půli cesty. A proč? Protože i když sám dobře sekyrou vládl, nikde mu na sekyru nedali. A proč? Protože všechny putyky, co jich na světě je, mají lavice ze samých dubových fošen, hrubé a neotesané. A tím pádem jsou i všichni hospodští: jenom hrubci a neotesanci. Loučím se s tebou, ubohý truhláři Kliho, nechť je ti aspon země lehká. Buď sbohem a odpočívej v pokoji. /Dojatě začne zpívat; přitom si dělá smyčku na provaze, kterým měl převázaný tlumok/

Přestalo slunce svítit, přestala láska tvá,
o ruku nesmím prosit, ta je již zadaná.
Buď šťastna v tomto světě, požívej radosti,
až tobě štěstí vzkvete, vzpomeň na mé ctnosti.
Já sobě ale najdu pokoj na hřbitově,
já sobě hledat budu pokoj v tmavém hrobě.

/Během zpěvu přenese lavičku pod bránu, stoupne

si na ni, už si sryčku na... a - gruby konec pře-
hodí přes bránu/ Škoda, že mě teď Pepička nevi-
dí! Ta by se divila. Jdi, nevěrnice, buď šťast-
ná s hospodským Štrůdlem. /Odhodlaně seskočí
s lavičky, provaz se sesmekne a on zůstane le-
žet dole na zemi/

Flok

/přichází s uzlíkem na holi a zpívá/

Po nebi tancují hvězdičky,
hospoda musí tu být,
krejcar jsem nezřel den celičky,
fechtem teď musím jít.
Inu ale: Nedělám si z toho nic,
zazpívám si z plných plic
tralalá, tralalá, tralalá!
Krejcarů pár vyžebřám,
piva dám si nalít džbán
a pak ať mě třeba hlava bolí,
ať mě třeba tlucou holí,
v hospodě jsem vždycky pán.
Nedělám si z toho nic,
zazpívám si z plných plic
tralalá, tralalá, tralalá!

/Uvidí ležícího Klihu/ A heleme, ten má nakoupe-
no! Tedy komu čest tomu čest, ale takhle zlinýro-
vanou figuru jsem neviděl už dlouho! /Jde ke Kli-
hovi, sám se těžce drží na nohou/ To vám není
hanba takhle si ničit zdraví? /Přiklekne k němu,
položí mu ucho na záda a poslouchá jako doktor/
No bodejt! to jsem si mohl myslet. Místo červe-
ných krvinek červená Luámila, plíce jako houba,
brzlík nadřanc a bludná ledvina úplně zatoulaná.
To se hned pozná, že to není švec. Nic nevydrží.
/Začne s ním cloumat/ Halo, člověče, vstávej!
Probudte se, musíte se vyspat!

Kliha

/zvedne hlavu a uvidí Floka/ Hospodine, přijmi
duši služebníka svého Klihy a v království věčném
nech ji plesati s anděly nebeskými!

Flok

/před ním ustupuje/ Jo pardon, tak to už je deli-
rium!

- Kliha Pane Bože, neutíkej přede mnou a vezmi mě k sobě! Nebeskou bránu ti v pantech namažu, trůn boží ti podšprajcuju, kůr andělský přiklízím. Žádné práce se nebojím, a vercajk mám s sebou
- Flok Člověče, ty jsi truhlář?
- Kliha Ano, Hospodine.
- Flok Neblázni, kamaráde. Vždyť já jsem švec a jmenuju se Flok.
- Kliha Švec? Copak já jsem neumřel?
- Flok Ne, zatím na mrtvolu moc nevypadáš.
- Kliha Já jsem prostě smolař. Ani umřít se mně nepodaří!
- Flok A proč jsi vlastně chtěl dát světu vale?
- Kliha Nemohl jsem už ani chodit, ani sedět, ani ležet, ani stát, tak jsem se zkusil pověsit, no.
- Flok To je mi ale řešení! No jo, truhlář! Podívej se na mě! Jsem na tom stejně jako ty, ale taková pitomost by mi jakživa nenapadla.
- Kliha A jak si teda chceš pomoci?
- Flok V nejhorším někoho přepadnu. Počínám si na něj a pak ho drobátko klepnu do hlavičky...
- Kliha Ševče, to nemyslíš vážně!
- Flok A proč ne? Já bych ťuknul jen tak trošku, jako když se flok do boty zatluče.
- Kliha Jenom malinko ťuknout?
- Flok No! Ťukneš jednou, ťukneš dvakrát a hned je na pivo! To víš, bez práce nejsou koláče!
- Kliha Kdepak, to není nic pro mě! A pak mám taky větší

úder. Něco mu udělám a pak abych se hanbou propadl...

Flok

Když myslíš... Podívej, zkusíme to. Táhle zrovna jde nějaký vašnosta. Schováme se a pak tu na něj vybafneme. Ale noblesně, je to určitě nějaký pracháč! /Schovají se/

Nitka

/přichází a zpívá/

Hejdumdá, hejdumdá,
však nás pámbu nezandá.
Bratři, buďme veselí,
vždyť je modré pondělí.
Hejdumdá, hejdumdá,
však nás pámbu nezandá.
Zandá-li nás do bláta,
on nás zase vydrápá!
Hejdumdá, hejdumdá,
však nás pámbu nezandá.

/Kliha a Flokem vystoupí z úkrytu a oprašují se, sby vypadali pokud možno důvěryhodně/

Kliha

Otihodný vašnosta, vítáme vás v tomto staroslavném městě a dovolujeme si vám nabídnout své služby.

Flok

Jsme obchodní zástupci firmy Flok a Kliha, práce všeho druhu. Přijímáme zakázky na práce truhlářské i stolařské, ševcovské i přístupkářské, lepíme a spravujeme, leštíme a lakujeme, drátujeme, zasklíváme, podrážíme, zametáme...

Kliha

A to všechno rychle, levně a kvalitně. Tak co?

Nitka

/je pozorně poslouchá a prohlíží si je/ Poslouchejte, a ta vaše firma, to je nějaký větší podnik?

Flok

No jóje! Zakázky se nám hrnou ze všech stran. Kolikrát ani nevíme, kam dřív skočit.

Kliha

Ale vás bysme ze známosti obsloužili hned. Tedy pan náměstek napíše objednávku, a já bych to rovnou zkasíroval. Tak co, plácneme si?

Nitka

Plácneme! Jestli do té firmy potřebujete na doplnění sortimentu ještě krejčího, který má taky jednu kapsu prázdnou a druhou vysypanou, tedy je moje ruka a můžeme to jít rovnou zapít.
/Rozesměje se/

Flok

Kruci, to je smůla! On je to krejčí na vandru.

Nitka

No a? Náhodou můžete být rádi, že jste padli zrovna na mě. Já jsem pro tu vaši firmu jako stvořený. No řekněte, nezní to parádně: Kliha, Nitka, Flok...

Kliha

Každý z nich je cvok. Kdepak, to nejde. Firma musí být seriózní.

Nitka

To je pravda. Tak jinak! Kde je Kliha, Flok a Nitka...

Kliha

Tam je vždycky velká pitka! To taky není ono. Co takhle: Firma Nitka, Flok a Kliha!..

Flok

Žaludek se nad tím zdvihá. Kdepak. S takovými jmény se žádný solidní podnik nemá založit.

Kliha

Ale co teda budeme dělat? Já už jsem nejedl od přelivčira.

Flok

Copak hledá, to se dá vydržet. Ale já mám strašnou žízeň. V poslední hospodě jsem stačil vypít sotva devět holbiček piva a už mě vyhodili. Hulváti! Sliboval jsem jim snad, že to zaplatím?

Nitka

Já bych zase tancoval, až bych brečel. Já když slyším muziku, tak se mnou není k vydržení. Nohy mi začnou samy od sebe trélovat a poskakovat a neudržím je ani párem volů.

Kliha

Jepže večer je na krku a v kapse ani vandra. Co teď?

- Nitka Tak zkusíme něco vyžebrot! To by v tom byl čert, aby se někomu neutrhla ruka.
- Flok A pak to roztočíme, až se budou hory zelenat.
- Kliha Ticho! Někdo zrovna jde!
- Maliř /který se svými kumpány všechno viděl a slyšel, si dá na hlavu cylindr, vycpe si břicho a vchází na scénu. Kliha, Flok a Nitka si sednou každý jinam a žebrají/
- Flok /schová rychle ruce pod kabát, takže mu rukávy volně visí/ Jemnostpane, podarujte almužničkou bezrukého invalidu. Žena mi umřela, sedm sirotečků zanechala a k tomu jsme vyhořeli.
- Tlustý pán Vy jste vyhořel?
- Flok Ano, prosím, vyhořel.
- Tlustý pán A máte na to vysvědčení?
- Flok Na to, že jsem vyhořel?
- Tlustý pán Ano.
- Flok Ne, prosím, to v tom zmatku shořelo taky.
- Tlustý pán No dobrá! Tady máte almužnu, ubohý mužil! /Dá mu zlatku/
- Flok Zaplať vám to pánbu, jemnostpane! /Vytáhne ruce z kabátu a bere peníze/
- Kliha Vašnosto, chudý, ale poctivý ubožák prosí o malé přispění! Smilujte se, dobrodinče, nad ubohým hluchoněmým!
- Tlustý pán Tak vy jste hluchoněmý?
- Kliha Ano, prosím, od kolébky. Jak jsem rozum bralo, tak jsem strašně řvalo. A z toho, jak jsem řvalo, jsem chluchlo. A když jsem na to přišlo, tak jsem hrázou oněmelo. /Pláče/

- Tlustý pán /dojatě/ *Tumáte, nebožáku! /Hodí mu do klobouku peníz/*
- Nitka /nejednou začne zpívat a tančit jakýsi podivný břišní tanec. Divoce se svíjí a mává rukama/
- Tlustý pán /na něj hledí udiveně/ Co je vám, člověče? To je tanec svatého Víta?
- Nitka /neodpovídá a svíjí se dál/
- Tlustý pán /ho obchází a okukuje ze všech stran/ Ten člověk je asi blázen! /Nakloní se k němu/ Vy neumíte mluvit?
- Nitka /neodpovídá a svíjí se dál/
- Tlustý pán /zklamaně/ Vám nedám nic! Vy jste simulant! /Odejde/
- Flok /přichází k Nitkovi, který stále tančí/ Blázne, takhle se nežebra!
- Kliha Nech toho! Ten bařtipán už je pryč! Slyšíš? Co mu je?
- Nitka /nedbá, neodpovídá, stále pokračuje v tanci/
- Flok Pišišvor je to! Nech toho trólování, nemá to cenu. Podívej: Kliha dostal zlatku, já jsem dostal zlatku a tys nedostal nic.
- Nitka /se zastaví/ To nevadí. Zato jsem mu vyfouknul celou šrajtofli. /Ukáže ji společníkům/
- Kliha a Flok Hurá!
- Flok A teď si dáme do trumpet!
- Kliha Pozor! Směr nejbližší hospoda! Pochodem vchod! /Odejdou/

/Malíř s kumpány postaví na scéně
jakousi hospodu. A zatímco ji ma-
líř ještě domalovává, ostatní se
převlékají do kostýmů a zpívají/

Káča Kdybych vyhrál milión,
postavil bych v parku
pivovárek jako hrad,
vařil bych v něm várku.

Všichni Šumělo by v sklenici
pivo s bílou čepicí
od večera do rána,
od večera do rána.

Káča Vyhrál jsem jen tisícovku,
proti moři krapek,
a té dneska utrháme
po drápečku drápek.

Všichni Bude šumět v sklenici
pivo s bílou čepicí
od večera do rána,
od večera do rána.

/Nitka, Flok, Kliha vejdou do hos-
pody/

Nitka Hurá! Muzika! Tady to dneska roztočíme!

Flok Hospodo, metr piva. Rovnou od čepu!

Kliha A tři metry buřty, než padnu hladem.

Nitka Muzikanti, tady je dvacetník a zahrajte mi pěk-
nou šoupavou! /Jde k Janči/ Smím prosit, krásná
démono? /Ostatním/ A teď vám ukážu, jak tančoujou
krejčí.

Kliha A ty si myslíš, třasořitko, že truhláři mají
olšový nohy? Tak se dívej! A Pepičce natruc!
/Tančí s druhou dívkou - Žofkou/

Všichni

/zpívají/

Toč se, můj sajrajte, toč
a nerozlam mi kolotoč.

Stará, stará, míchej to,
ať se nám to nepřipálí,
stará, stará, míchej to,
ať se nám to nespálí.

A takovou, takovou, tu já mám rád,
baculatou, tlustou,
kudrnatou, hezkou,
takovou, takovou, tu já mám rád.

Flok

/který sedí u stolu, volá na Káďu, který zpí-
vá a pozoruje tanec/ Vašposto, přisednou si ke
mně! Ať si mám s kým přituknout! Hospodo, jedno
pivo navíc, ten pán je můj host!

Káďa

Tak pozor! To bych si vyprosil! Dneska pijou
všichni na můj účet! Vyhrál jsem v loterii ti-
síc tolarů, tak tady všechno platím já.

Flok

Tisíc tolarů? A sakra! Hospodo, ta moje objedná-
vka se ruší a pán objednává pro mě pivo s rumem!

Nitka

To je, panečku, štísko. Toseví, krejčímu se
to nestane. Pánové, já kdybych vyhrál tisíc to-
larů, tak si koupím vlastní muzikanty a do smrti
si neseďnu.

Kliha

A já bych si koupil kilometr buřtů, bečku hořčice
a jeden krajíc chleba - a konečně bych se pořá-
dně nablábnul.

Flok

/Káďovi/ Ale stejně jste si na to vyhrání vybral
špatnou dobu.

Káďa

Proč?

Flok

Protože už to nestihnete utratit. Do roka přijde
kometa a celý tenhle svět rozfláká na cimpamp.
A kde budete i s tou tisícovkou? Fučí /bůh na
společníky/ Nejlepší by bylo to rozdat.

- Káča A komu, prosím vás?
- Flok Chudým. To víte, oni se ještě najdou potřební lidé. Třeba nějakí poctiví vandrovníci.
- Káča Nemluvte pitomosti! Jakopak kometa? V novinách nic nebylo.
- Kliha Ale jděte, copak v novinách někdy o něčem něco je? Já myslím, že tady švec má pravdu. Radši to rychle rozdat.
- Flok Milý pane, já hvězdářství studoval. Z knih! A vždycky, když jdu v noci domů, tak pozoruju hvězdy. To byste mrkal, co jich tam vidím. Miliony!
- Káča Bodejt, když vidíte každou dvakrát! Ba ne, co se vypije, to se vypije, ale prezenty nikomu dělat nebudu. To si radši pěkně zaspívejme.
- Nitka Dobrá! Já jsem zrovinka složil jednu parádní písničku. Ale musíte všichni zpívat se mnou.
- Kliha No jo, ale my neumíme slova.
- Nitka To se snadno naučíte, jen se mi dívejte na pu-su! Text jsem volně zpracoval podle jedné rytířské historky. Je to srdceryvná, ale poučná! Muziko, předejru! /Muzika začne hrát a Nitka zpívá/
 Fridolín a Kunigunda,
 Kunigunda, Fridolín!
 Fridolín a Kunigunda,
 Kunigunda, Fridolín.
 /To první sloce písničky Flobovi/ Zpíváš falešně, musíš výš!
- Flok /si sedne na operadlo šidlo/
- Všichni /zpívají/
 Fridolín a Kunigunda,
 Kunigunda, Fridolín!

Nitka /Flokovi/ Teď zase zpíváš moc vysoko, musíš níž!

Flok /si sedne na zem/

Všichni /zpívají/

Fridolín a Kunigunda,
Kunigunda, Fridolín!

Flok Propánakrále, to je nervák! A jak to dopadlo?

Nitka Počkej, nevyrušuj! Další sloka je ještě napínavejší. Jde tam o to, že Kunigunda vpustila Fridolína zadními vrátky!

Flok A proč?

Nitka Protože přední byla na závoru! /Zpívá dál/

Všichni Fridolín a Kunigunda,
Kunigunda, Fridolín,
Fridolín a Kunigunda,
Kunigunda, Fridolín.
/Tleskají/

Káča /pláče dojetím/ Jezuskote, to byla krása! Když člověk slyší takovou píseň, tak se cítí tak něžně zrovna zrozený. Cítí, že nežil dobře, že musí začít znovu a líp! Děkuju vám, přátelé. Máli jste pravdu. Odcházím s celou tisícovku věnuju na obnovu zdejšího chrámu Páně. /Hospodskému/ A útratu si každý platí sám. /Odejde s ním s reptáním téhnou muzikanti, Hanča a Šofka/

Flok Na obnovu chrámu Páně! Já se snad zblázním. Fico-nejší písničku už sis vymyslet nemohl?

Kliha /mě zachvat smíchu/ Cítím, že jsem nežil dobře, přátelé! Musím začít znovu, jinak a líp! /Hospodskému/ Prosím vás, kdo je ten cvok?

- Pančovička /otráveně/ Vrchní sládek z pivovaru. Ožrala jak zákon káže. A do kostela v životě ani nepáchl.
- Nitka Tak to vidíte! Tekový hejhula má štěstí. A já jsem jakživ nevyhrál ani floka.
- Pančovička Já mu to, pánové, nezávidím. Děkuju pánubohu, že jsem těch tisíc tolarů nevyhrál.
- Klíha Nemáte vy taky o kolečko víc?
- Pančovička Ani bych neřek. Hlavní výhra se totiž táhne teprve zítra ráno. Sto tisíc tolarů! To by se mi líbilo.
- Klíha Jo, tak to nemáte špatný vkus.
- Pančovička A já je taky vyhraju, protože jsem vsadil na číslo, které se zdálo má babičce.
- Klíha S takovou to máte jisté. Ale dneska ještě žádný kapitalista nejste, tak byste nám sem mohli dát trošku slámy, ať si můžem lehnout. Co nevidět bude den.
- Pančovička Toseví. A zítra, až to vyhraju, tak vás pozvu. To víte, já to na chrám Páně nedám. /Odejde/
- Flok /se zasní/ Sto tisíc tolarů! Kamerádi, za to by bylo přes milion mázů piva. To bych snad nevypil ani já.
- Nitka Ševče, ty se jednou upiješ k smrti.
- Flok To už mně říkal jeden doktor. Pověděl: Kdybyste si radši po večeri místo každého piva vzal jedno jablko!
- Nitka No vidíš - a proč to neděláš?
- Flok /zoufale/ Copak můžu sníst po večeri pětadvacet jablek?

- Kliha Já vám stejně řeknu, peníze nejsou všechno. Neříkám, že bych se zlobil, kdybych někdy vyhrál, to ne, ale abych byl z gruntu šťastný, k tomu bych potřeboval ještě něco... něco...
- Flok Něco... Ženskou bys potřeboval. Stejně ses chtěl všet jenom kvůli ní. Ale já ti říkám, že myslet na ženskou, to je slabost.
- Nitka Jo, kdybych já mohl povídat, hoši, to byste koukali. Já měl ženských, že by to v dívčí válce vydalo na pořádný pluk.
- Kliha Já miloval jen jednu jedinou.
- Nitka Jednu? Chlapče zlatá, to vůbec nestojí za řeč. To já byl zmlada učiněný donšajn. To víte:krasavec k pohledání, kluk jak cumel...
- Kliha /Flokovi/ Co to hledáš?
- Flok Tu krejčího krásu.
- Nitka Já byl ještě v učení a už jsem byl zamilovaný do deseti najednou. Už první mistr, ke kterému jsem se dostal, měl hezkou mladou ženušku. Padla mi do oka, já jí taky, dala mi hubičku, já jí to vrátil. Jenže se k tomu nachovejtl mistr a už jsem letěl. Můj druhý mistr měl pět dcer, dvojčata to byly...
- Kliha Všecky?
- Nitka Jo. A já se vám zamiloval do všech pěti najednou. Jednou jsme takhle hráli na fanty... O hubičky, však to znáte...
- Flok Bodejt.
- Nitka Zrovna jsme byli v nejlepší a vtom mistrí přihnali se ke mně, za každou dceru mi vlepil dvě facky a už jsem letěl.
- Flok Dvě facky! To je moc!

Nitka

Že jo? Za každou dceru jednu, no prosím, ale dvě, to je u mě luxus. Můj třetí mistr měl neter... tak hezounkou neterinku jsem v životě neviděl. Jak já ji miloval! Jenže jsem se brzy nato seznámil s jednou moc pořádnou kuchařkou, s tou jsem pak utekl a neter jsem nechal sedět.

Flok

To moje historie není tak dlouhá, ale zato nevýsost tragická. Za prvé moje řemeslo: z té duše se mi protiví. Já mám totiž slyšet jenom pro astronomii... A pak... já vám měl samé nezaviněné maléry. Jako bych je přitahoval. V Budějovicích jsem nařezal mistrovi...

Kliha

A proč?

Flok

Ále... kvůli stravování. Každý den jsme měli k obědu chlupatý knedlíky.

Nitka

Ale chlupaté knedlíky jsou přece dobré, ne?

Flok

To jsou, jenže knedlíky měli mistr s mistrovou a my jsme dostávali ty chlupy.

Kliha

A proto jsi mistrovi nařezal?

Flok

Jo. Já byl tenkrát pod obraz a já jak jsem pod obraz, tak se neznám. Na starém črně jsem malou přetřel učedníka.

Kliha

To je ale hrůza.

Nitka

No, to ti řeknu, co s takovým přetrženým učedníkem - a ještě k tomu ševcovským.

Flok

Já byl tehdy strašlivě nadrátovaný a já jak jsem nadrátovaný, tak se neznám. Co já už měl malérů - a vždycky v opici! Kdybych ten svůj světobol netopil v alkoholu, tak bych se snad ze svého zoufalství musel dát na pítí.

/Dvě dívky přinášejí slámu/

Kliha

Prosím vás, mně usteďte kus dřív, protože já kolen sebe ve spaní strašně tlaču.

- Nitka Copak jsi slavík, abys v noci tloukl?
- Kliha To všechno z té nešťastné lásky. Vy mi to nebudete věřit... já vypadám jako veselá kopa, ale to je všechno jenom navenek, tady uvnitř - úplná mrtvola. Když jím, je se mnou smrt, když piju, zdá se mi, že každá kapka je jed, když se točím v kole, dělám v duchu poslední pořízení...
- Nitka A co je to vůbec zač, ta tvoje milá, že ti tak popletla hlavu?
- Kliha Truhlářská!
- Flok A má aspoň cvoky?
- Kliha Cože?
- Flok Jestli je při kase...
- Kliha Kde?
- Nitka On se ptá, jestli má tititi.
- Kliha Jo, ta má peněz jako třísek. Její tatík, teda starý Hoblík, je nejbohatší mistr v Praze.
- Flok Tak to bych ti radil, abys ji koukal dostat.
- Kliha To vím i bez tebe, ale ono to má jeden háček. Už si vzala jiného.
- Flok Tak si vem taky nějakou jinou.
- Kliha To bych nepřenesl přes aráče. Fapičko moje!
- Nitka Jo - a má tě ráda nebo nemá?
- Kliha To já právě nevím. Pracoval jsem u jejího tatíka tři roky...
- Nitka A to nevíš, jestli tě má holka ráda? Truhlář, ty musíš mít v hlavě piliny.

- Kliha: To bylo t-ko: my tovaryši jsme ji viděli jednou za uherský rok. Ale jednou vám ta moje andělská Pepička přinesla tátovi do dílny šálek kávy... já se na ni zakoukám jako na svatý obrázek, její zrak padne na mě, šálek padne na zem... a tatík, ten největší vztekloun pod sluncem, vám po ní hodí dlátem. Já to vidím, skočím před ní a milé dláto mi zajelo na coul hluboko do ramene.
- Nitka: Panečku, to musela být mela! /Sedá si na slému/
- Flok: Tohle se stát mně, tak měl starý Hoblík na druhý den funus.
- Kliha: Já se skácel jak široký tak dlouhý, a když jsem se probral, vidím u postele starého i s Pepičkou. Že prý abych se nezlobil, povídá starý, že to tak zle nemyslel.
- Flok: Děkuju pěkně!
- Kliha: Že prý na tom nebudu škodný, povídal; zachránil jste mé dceři život a až se uzdravíte, promluvíme si o vašem budoucím štěstí. Jenomže pak jsem se doslechl, že tlustý a zazobaný Štrádl, hostinský od "Zlaté nočky", se žení. Zeptám se, koho si bere. Prý tu Hoblíkovou... To mě dorazilo: vždyť starý Hoblík neměl žádnou jinou dceru než mou Pepičku.
- Flok: Doufám, žeš mu aspoň pořádně od plic řekl, co si myslíš.
- Kliha: Ba ne. Na cedulku jsem napsal: "Sbohem, Pepičko, tobě na vztek se taky ožením" ... ani spánembohem jsem nikomu neřekl a byl jsem v prachu...
- Flok: To já bych natloukl nejdřív tatíkovi, potom tomu hospodskému a holku bych si vzal.
- Kliha: Kdepak... se mnou už je konec... Zkrátka jen tak živořím, dokud to musí být.
- Flok: A já zkrátka jen tak piju, dokud to jde... Sakra, to pivo mělo ale říz... /Živá/ Kde je krajčí?

- Nitka /se vyhrabe zpod lavice/ Krucinál, to je pořád řečí. Jestli tu nebude ticho, tak se seberu a půjdu do jiného hotelu. Proč mě budíte?
- Flok Já jsem ti jenom chtěl říct, abys mě v noci probudil, až budu mít žízen.
- Nitka /vztekle/ Mordyje, jak já mám vědět, kdy ty máš žízen.
- Flok Probuď mě kliďně, kdy chceš. Já mám žízeň pořád.
/Ulchá/
- Nitka Ty chceš taky probudit, Kliho?
- Kliha Káepak, já stejně neusnu. Už dva roky nemám žádný spaní. Pepičko... Pepi... /Usne jako dřevo/
- Flok /ze spaní/ Hospodo, ještě jedno pivo... Kometa... na maděru...
- /Všichni spí/
- Kumpáni /se tiše vplíží do místnosti. Muzika začne hrát tichoučce ukolebavku a všichni zpívají. Malíř namaluje tabulku s číslem 7355 a tančí s ní mezi spícími/
- Zavři své očička, děťátko milý,
maminka tiše ti zpívá.
Schovaj si ručičky,
děťátko maličký,
ať se ti krásný sen snívá.
Tiše spinkej malý broučku,
tiše hajej, andílku,
slunce vyjde polehoučku,
pohladí ti peřínku.
- Kliha /se probouzí a zívá, kumpáni se rychle poschovávají/ To byl ale divný sen... 7355... Jen abych to do rána nezapomněl. /Chce znovu usnout/ Saf-
ra, mně to nedá spát. Hej, krejčí! Krejčí! Ten
spí jako dušek. Povídám, Nitko! Slyšíš!

Nitka Co je?

Kliha Nemáš kousek křídý?

Nitka Už tě někdo takhle k ránu něčím praštil? Na co chceš křidu?

Kliha Zdálo se mně numero.

Nitka 7359?

Kliha Jak to víš? Tobě taky?

Nitka /vytahuje křidu/ To musí něco znamenat. Napiš ho na stůl a ráno to promyslíme. Dobrou noc! /Znovu usne/

Kumpáni /tiše vylezou ze skryší/
Políbím tě na čelíčko,
ať se ti zdá krásný sen,
ať ucítí tvé srdíčko,
že tě čeká šťastný den.

/Po skončení ukolébavky začnou
tlouct na dveře a tropit kravál
jako by právě přicházeli/

Pančovička Tak vstávat, vstávat, panstvo! Dneska vyhraju
sto tisíc, tak to tady všechno musí být jako ze
škatulky! Ty, Žofko, utři stoly a Hančí zatím
zamete.

Žofka Chvilku klidu tady člověk nemá... Před třetí se
do postele nedostane a v pět aby byl zase na
nohou... /Utírá čelo/

Kliha /vyletí/ Ženská nešťastná, co to vyvedla?

Žofka Copak vám přelétalo přes nos?

Kliha Člověče, ona nám smazala naše numero!

Nitka Náš dluh? No výborně! /Dojde mu to/ Vy osobe ne-
rozvážná, od přírody natvrdlá a zabezděná.

- Kliha Klid, kamaráde, už to mám. Piš: 2112! To je pamět, co?
- Nitka To teda je. Pěkně mizerná. Vždyť to bylo úplně jinak!
- Hančí /budí Floka/ Poslyšte, pane, to chcete chrápat až do oběda? Musíte vstát!
- Flok /v polospánku vstává a brumlá/ 7359.
- Kliha /se k němu vrhne/ Bratříčku, cos to povídal? Řekni to ještě jednou!
- Nitka /zoufale/ Počkej, musíš s ním mírně, abys ho nevyplašil!
- Flok Pánové, já vám měl sen... Zdálo se mi moře piva a v té pěně se najednou objevilo číslo...
- Nitka Jaké?
- Flok 7359.
- Kliha Ne, to není samo sebou. Všem třem se nám zdálo totéž!
- Nitka Naposledy se na nás přece jenom usměje štěstí...
- Kliha No, ale jak můžeme něco vyhrát, když nemáme los?
- Flok Když si štěstí zamane, nepotřebuje člověk žádný los.
- Malíř /vejde převlečený za hauzírníka s plným košem na řemeni/ Dobré jitro vespolek... Líbějí si, panstvo, koupit kšendy, prkenice, troubele, pytlíček na tabák... Taký pár losů tu ještě mám... Tah už bude za chvíli. Kupte si los, vaňnostové, třeba zrovna dneska vyhražete hlavní výhru... Pokuste se o štěstí!
- Kliha Ukažte nám čísla!

- Hauzírník /ukazuje losy/ Číslo 439.
- Všichni tři Nic pro nás!
- Hauzírník 8521...
- Všichni tři Fuj!
- Hauzírník 7359...
- Nitka /k němu přiskočí/ On má naše číslo! Kamarádi, jsme bohatí.
- Flok /Klihovi/ Počkej! Zeptej se ho, co ten los stojí.
- Kliha Co stojí ten los?
- Hauzírník Šest stříbrných zlatek.
- Nitka To nedáme nikdy dohromady. Budeme ho muset zabít.
- Kliha Přece bysme nebyli takoví hrubiáni! Člověka, kterého vidíme poprvé v životě, - a my ho odpravíme?
- Flok A nás za to popraví, to tak! Já mám pod podšívkou zašitý jeden tolar. /Dobývá ho ven/
- Kliha Já mám šest nových dvacetníků.
- Nitka Tady je pět dvacetníků a dva desetníky.
- Hauzírník Tak co, pánové, koupíte si ho?
- Kliha /klade tolar hauzírníkovi na koš/ Tady je tolar od ševce a šest nových dvacetníků ode mě. /Obrátí se k ševci/
- Flok Ten tolar je ode mě, aby nebyla mýlka.
- Nitka /hauzírníkovi/ Ten tolar je od ševce a těch šest dvacetníků je od truhláře. /Zastrčí si tolar do kapsičky a ustoupí stranou/

- Hauzírník Dobrá, ale kde je ten tolar?
- Flok Ten tolar je ode mě!
- Kliha Taďy jsem ho položil!
- Hauzírník Ale teď tu není.
- Kliha /Nitkovi/ Vždyť jsi viděl, že jsem ho sem pokládal.
- Nitka /rozpačitě/ Ano, ano... taďy ten tolar ležel.
- Hauzírník Ale kde je teď?
- Nitka Před chvilkou ležel taďy.
- Flok Ty, že se namíchnu! Aby bylo jasno, tak ten tolar, co tam teď není, ten je ode mě.
- Kliha /tiše Flokovi/ Počkej, já vím, jak zjistíme, kdo ho ztopil. /Přítomným/ Lidičky, právě se tu stratil tolar, tak dejte všichni, co tu jste, ruce nahoru.
- /Všichni to udělají/
- Mají všichni ruce nahore?
- Všichni Ano.
- Kliha I ten, co ten tolar vzal?
- Nitka Ano! /Uvedomí si, že se prozradil, plácne se do hlavy/ A safra!
- Flok Tak a máme tě! Ty strako! Ty hnido!
- Nitka /vrací tolar/ Nablažněte, kšarédi! Já ho chtěl jenom rozměnit. /Utíká/
- Flok Počkej, jak já tě rozmění! /honí ho/
- Nitka Floku, příteli, přece by ses nerval v cizí neapodě?

- Flok A proč ne? Zatím jsem se porval v každé hospo-
dě, tak proč bych tady dělal výjimku?
- Kliha Přestaňte se hádat! /Platí hauzírníkovi/ Tak
tady je ten tolar od ševce, tady těch šest dva-
cetníků ode mě a tady těch pět dvacetníků a
dva desetníky od jednoho lumpa, co chtěl okrást
kamarády, a teď sem s tím losem!
- Hauzírník Tady je. A přeju vám, pánové, aby vám ta vyhra
dlouho vydržela. Služebník a račte mi zachovat
svou přízen.
- Kliha /položí lps na stůl a všichni si sednou kolem
něj/ A teď mi povězte, kamarádi, co s tou fúrou
peněz uděláme.
- Flok Já už mám plán.
- Nitka Jo, koupíš si pivovar a do roka ho vypiješ.
- Flok Za ne! Budu se věnovat astronomii. Koupím si
dalekohled a budu pozorovat tu kometu, jak se
k nám blíží, a jak se chystá rozflákat celý
svět na cimprcampr. A jinak hodlám žít stříd-
ně a hospod...-árně.
- Nitka Až do smrti amen. To já teďka budu jak ten Car-
sanova. Jediná sukně přede mnou nebude jistá.
A až jo, tak napíšu memoáry: Milostná dobrodruž-
ství krejčího Nitky anebo můj život ve spodnič-
kách.
- Kliha Já pojedu hned zítra ráno do Prahy. Jestli jo,
Pupička ještě svobodná, budu ten nejšťastnější
člověk na světě. A když ne, tak mi ty peníze
stejně nebudou k ničemu. Postavím spítal pro ne-
šťastné truhláře, sám si tam lehnu a umřu.
- Flok Nejhorší je, že nemáme zůstat pohromadě.
- Nitka Proč?
- Flok Máme každý jiné gusta. Musíme se rozajít.
- Kliha Ale slibme si, že kdyby se některý z nás dostal
do maláru...

Nitka Prosím tě, s tolika penězi v kapse?

Kliha Ale kdyby přece... Tak si navzájem pomůžeme.

Flok Ruku na to.

Nitka Platí.

Kliha A přesně ode dneška za rok se sejďeme u mistra
Hoblíka v Praze. Tam budu buď šťastný nebo se
tam dozvíte, kde je můj hrob.

/Na předscéně se mezitím shromáždili
kumpáni. Muzikanti zahrají fan-
fáru/

Flok Slyšíte - tah už začíná. Stihli jsme to za mi-
nutu čvaněct.

Nitka Pojďte tam honem! Ať nám ta sláva neuteče. /Od-
cházejí na předscénu, kde mezitím vyvolavač
vystoupí na nějakou bednu a ostatní se shromáždí
kolem něho/

Vyvolavač Fánové, a dámy! Poslední příležitost! Nakupujte
naše losy! Za šest zlatek máte svátek! Za malou
chvilí začne tah. Koupíte-li naše losy, nebude-
te chodit bosi! Za šest zlatek jeden los, kdo
nekoupí, utře nos! Možná že zrovna na vás se
dneška usměje štěstí! /Zpívá/

Kupujte si, páni, dámy,
z loterie losy,
jestli na ně vyhrajete,
žijete jak bózi!

Kupujte si, páni, dámy,
z loterie numera,
kdo je u nás nenakoupí,
ten je trumbera!

Nebot:

Všichni Loterie, loterie,
to je naše naděje,
chudoba a mizérie

do pekla se poděje.
 Loterie, loterie,
 to je naše spása,
 kdo vyhraje v loterii,
 vesela si jásá:
 Kdo má hlavní výhru,
 má život jak květ,
 kdo má hlavní výhru,
 tomu patří celý svět!

Vyvolavač A teď pozor, vážení! Slavnostní okamžik je teď. /Vytáhne klobouk s papírkou a kývne na jednu z dívek/ Šla sem, panenko, a šáhle si do klobouku. Muzikanti, fanfáru!

Flok /šeptá/ Já to nevydržím! Já se...

Nitka Nejanči, člověče! Podívej se na truhláře, ten je úplně klidný!

Kliha Já přemýšlím o tom, jaký si za ty peníze pořídím parádní funus. To bude Pepička mrkat!

Vyvolavač /bere od dívky vytažený los a hlásí/ Hlavní výhru sto tisíc tolarů vyhrává los číslo 7359!

Kliha, Nitka, Flok Hurá! My jsme vyhráli! Máme hlavní výhru! Hurá!

Flok Držte mě nebo mě trefí šlak!

Nitka Dneska to roztočíme tak, že nás nikdo nezastaví!

Kliha Pozvou se všichni truhláři z celého města!

Flok A všichni ševci z celé země!

Nitka A všichni krejčí z celého světa!

Všichni Hurá!

Nitka

Muzikanti, zmáčkňte to! Jdeme si vybrat peníze a pak se bude jíst a pít a tancovat až do rána!

Všichni

/zpívají/

Loterie, loterie,

to je naše naděje.

Chudoba a mizérie do pekla se poděje!

Kdo má hlavní výhru,

má život jako květ,

kdo má hlavní výhru,

tomu patří celý svět!

IV.

Během písničky kumpáni přestaví scénu. Zde tu truhlářská dílna mistra Hoblíka. Potom se vrátí ke své káře a převléknou se do kostýmů potřebných pro další obraz. Ozve se zaklápání a do dílny vstoupí Kliha. Sundá z ramen truhlu a posadí se na ni.

- Kliha Tak jsem zase ve své milé staré dílně... To jsou vzpomínky. Tedyhle jsem jednou dělal stůl a zapomněl jsem na nohy, protože jsem nebyl myšlenkama při práci. A tamhle jsem připančoval vrátka k posteli, protože jsem byl myšlenkama u Pepičky. Že já jí truhlík nikdy nic neřekl. Třeba by Pepička rozpráhla náruč, rozběhla se ke mně a zvolala:
- Kedruta Miláčku, obejmí mě! /Je to malíř převlečený za starou pannu s dráčkem, s lahví v ruce a věnečkem na hlavě/
- Kliha Kdo jste?
- Kedruta Kedruta. Družička. Pojď ke mně, srdíčko, mě nemá nikdo rád.
- Kliha /ustupuje/ Copak se to taďy děje? Vy máte maškarní bál?
- Kedruta Kdepak bál! Veselku máme! /Pronásleduje ho/ Pojď, budeme bumbat spolu.
- Kliha A kdo se žení?
- Kedruta Pan Štrádl, hostinský od "Zlaté nočky". Dopoledne byly oddávky.
- Kliha A kdo si vzal?
- Kedruta Slečnu Hoblíkovou! /Rozplácá se/ Zlatíčko, vem si mě taky.

- Kliha /se na ni vrhne/ Ty jažibabo! Já tě uškrtím!
- Kedruta Pomóc! Pomóc! Chtějí mě znásilnit!
- Hoblík /vstoupí, Kedruta se mu vrhne kolem krku/ Co pak se tady děje? /Uvidí Klihu/ Kliho! Chlapče zlaté! Kliha se nám vrátil. Pepičko, pojď sem honem, je tady Kliha!
- Kliha Pro všechno na světě ne! Já tu nevěrnici nechci ani vidět!
- Pepička /vejde v bílém, s věnečkem na hlavě/ Konečně je zpátky! /Rozběhne se ke Klihovi/ To se dělá, nechat na sebe tak dlouho čekat?
- Kliha /ji odstrčí/ Zpátky, mladá paní, nebo za sebe neručím!
- Kedruta A já taky ne!
- Pepička Co se jim stalo?
- Kedruta Tohle je můj ženich a já si ho ošahávat nenechám!
- Kliha Osobo, co to blábolíte?
- Kedruta Zrovna tady na tom místě mi před chvílí vyznal lásku.
- Hoblík Kedruto, běž si lehnout. Pepičko, pomoz jí do postele!
- Kedruta /křičí/ Já sama do postele nejdu! /Klihovi/ Že se nestydíte! Nejdřív mě zneuctí a pak se ke mně nazná!
- Štrádí /vejde se Stázkou/ Co je to tady za křik?
- Hoblík Ale nic. Kedruta se zase chce vdávat.
- /Kedruta se vrhne kolem krku Štrádlovi/

A vrátil se nám Kliha. Tady ho máme, tuláka.

Štrůdl A to mě těší! To od vás nebylo hezké, že jste nám tak ujel! /Jde ke Klihovi, poplácává ho po zádech/

Kliha /stranou, zuřivě/ Ten tlustoch si ze mě ještě bude dělat blůzny? Co je moc, to je moc! /Nahlas ke Štrůdlu/ Vy si mě máte nejvíc co dobírat, vy! Fuj tajbl! Mně by bylo hanba - ženit se s takovým břichem! ... ještě ke všemu přebít poctivému chlapovi milou!

Všichni Co?

Hoblík Tak ať, Kliho! Jak se můžete takhle chovat ke slušnému člověku?

Kliha Ke slušnému člověku?...

Hoblík A pojďte sem, musím vás seznámit s celou společností.

Kliha Já je všechny znám.

Hoblík /ukazuje na Štrůdla/ Tohle je můj přítel Štrůdl, ženich, a teď už vlastně novomanžel... /Ukazuje na Pepičku/ Tohle je má dcera Pepička, družička...

Kliha /nad stůl překvapen/ Dru... družička?

Hoblík /předvádí Stázku/ A tady je dcera mého nebožtíka bratra Stázinka Hoblíková, provdaná Štrůdlůvá.

Kliha /radostí bez sebe/ Tak ona Pepička není jeho žena? Ona je ještě svobodná? /Letí k Pepičce/ Pepičko, ty nejsi Štrůdlůvá? /Libá ruku Stázce/ Milostivá, dovolte, abych vám ruku políbil. /Štrůdlu/ A vy, můj nejmilější, nejdražší, nejkrásnější, nejzlatější pane Štrůdle! Vás bych nejraději zulíbal za to, že jste si Pepičku nevzal! Capustte, že jsem byl takový hulvát a dělал si legraci z vašeho účtého popupí...

/Obrácí ho, hladí ho po zádech/ Vždyť vy jste tak urostlý, tak dobře stavěný... po nějakém břichu ani potuchy... Lovolte, abych vás objal!
/Objímá ho/ A vy, pane tcháne...

Hoblík Jakýpak tcháne? S holkou jste se ještě ani nedomluvil, ani jste se jí nezaslíbil, ani jste si mi o ni neřekl...

Kliha Pepičko! Má zbožňovaná Pepičko!

Pepička Měla bych se na tebe zlobit! Víš, co já se kvůli tobě natrápila!

Kliha A to všechno proto, že jsem ten zobák neotavřel! Ale teď už to tak nenechám! Neohlí byme tu svatbu sfouknout taky ještě dneska, když už je Pepička tak vystrojená?

Hoblík Počkat! Nějakému nekňubovi, který ničím není a nic nemá, tomu bych dceru dát nemohl. Nejdřív si uděláte mistrovský kus, potom vám dám těch pět set dukátů, co jsem pro vás ze samé vděčnosti uložil, a teprv pak si holku spánembohem vezmete!

Kliha Tak dlouho já to nevydržím. Přísahám vám, že ze tři neděle je ze mě mistr. Ale Pepičku musím dostat ještě dnes. A teď dovolte, abych k těm dukátům od vás taky přidal svou trošku.

Hoblík V... jste si něco našetřil?

Kliha No, něco si člověk cestou vyfachtuje. /Otevře truhlici/ To všechno patří Pepičce!

Hoblík Samé pytlíky s penězi! Tisíc láter!

Kliha Kdyby jenom tisíc! Přes třicet tisíc tolarů je v té truhle. Vyhrál jsem v lotynce a teď jsem partie k pohledání! Tak co, bude ta svatba ještě dnes? /Směje se/ Jestli mi Pepičku nedáte, tak si namouduši vezmu tuhle Kodrutu.

/Všichni se smějí/

Kedruta

Já jsem to věděla! Dneska je můj šťastný den!
Polib mě, miláčku! Jsem navěky tvá!

/Kliha před ní utíká a Pepička
ho obejmě/

Hoblík

To je ale kujón! Takhle mě přitlačit ke zdi.
Dobrá, když to tak spěchá, vem si holku ještě
dnes. Tedyhle Štrádl půjde za svědka...

Kliha

A vy, panne Kedruto, za družičku!

Kedruta

/hlasitě štká/

Pepička

A co ten tvůj roztrhaný kabát?

Kliha

To bylo jenom na oko. Ochtěl jsem tě vyzkoušet,
jestli mě máš ještě ráda.

Pepička

Jeníku! Jeníku! Co je mi po kabátě! Já chci
jenom, abys mě měl rád! /Padne mu do náručí/

Kedruta

A já taky! Měj mě taky trošku rád! /Chce ho
obejmout, ale padne a usne/

Hoblík

A teď jenom všechno do kostela! Přispědílit si
rozmrýny, faráře strčit pod pumpu, Kedrutu
uložit do postele, muzikanty posbírat pod sto-
lem a začínáme znovu od repetice. Na tu dnešní
svatbu budete vzpomínat na dosmrť! Za to vám
ručím!

/Během následující písně odehrávají
se pantomimicky přípravy ke svateb-
nímu obřadu a pak zrychleně i obřad
sám - za přispění všech kumpánů i
muzikantů. Při posledních slokách
a dohře přestaví kumpáni scénu pro
další obraz/

Pepička

Kdo chce mít o svatbě
ráži živou,
ten nesmí milovat
žádnou jinou.
Pánbu vládne,

komu padne,
musí ji milovat
až mu zvadne.

Kliha

Já tě chci milovat,
já tě chci mít,
budu tě milovat,
kdy budu chtít.
Při snídani,
při obědě
a večír vezmu tě
do postele!

/Kedrutě/

Když jsem si tě nevzal
za ženušku,
vyžádám si tebe
za družičku.
Za družičku,
za nejstarší.
Proto žes byla má
nejmilejší.

Kedruta

Já za tu drážičku
nemůžu být,
nemohla bych pro pláč
vínku uvít.
Vínku uvít
k oltáři jít,
pro lásku falešnou
musím umřít.

Pepička

Kliha

Kdo chce mít o svatbě ...
Já tě chci milovat...

V.

Kumpáni postaví elegantní pokoj Nitkova bytu a potom se rychle převléknou za sloužící.

Nitka /přichází v honosném županu, prohlíží nábytek a potom si znechuceně sedne do křesla proti zrcedlu/ Ne, ne, kamaráde, pořád to není ono. Už přes čtvrt roku jsi etablovaný, peněz máš jako šlupek, strojíš se jako ministr, salón sis zařídil podle poslední módy, ale zdější smetánka ne a ne tě vzít mezi sebe. Ať děláš, co chceš, jsi pro mě pořád jenom krejčí. Kdepak, musím s tím skoncovat. Pro krejčovinu stvořený nejsem, mě příroda předurčila k vyšším a vznešenějším cílům.

První služka Milosti, je tedy nějaký zákazník.

Nitka Vyhodit! A říct mu, že dneska nepřijímám!

První služka Jak poroučíte, Milosti. /Odejde/

Nitka Beztoho to bude nějaký křupan. A já bych ho obsekakoval.

První sluha Pane mistře...

Nitka Vrtáku, neznáš můj titul? Ještě jednou mi řekneš mistře a máš doslouženo!

První sluha Pane z Nitkova, pan Fidibus zaplatil účet.

Nitka No a? To je věc účetního. Vypadni, vidíš, že přemýšlím.

Druhý sluha Promiňte, Milosti, ale dovoluji si upozornit, že tento účet je špatně kalkulován.

Nitka Veni Dones ho do písárny a vyřiď personálu, že jsem disgustován.

/Sluha odejde/

O všechno abych se staral sám! Na nikoho není spoleh.

Druhá služka Pane mistře...

Nitka Ven!

Druhá služka Milostpane...

Nitka Ven!

Druhá služka Vaše Excelence, je tady ten malíř.

Nitka Malíř ať jde dál.

Druhá služka Jak račte, pane mistře. /Vyběhne/

Mazálek /vchází s velkým plátnem pod paždí/ Uctivě se klaním, vaše blahorodí. Kdybyste byl tak laskav a dopřál mi to potěšení ještě několik minut pohlížet na vaši veleinteresantní fosignomii./Připravuje si nářadí/

Nitka /blahosklonně/ No, náhodou nám zrovna čtvrt hodiny čas. Ale musím vám říct, že se s tím pitomým portrétem mažete!

Mazálek Dneska už ten pitomý portrét doražů.

Nitka Což? Jak jste to vyslel?

Mazálek Pardon! Měl jsem na mysli své nepatrné schopnosti! Chtěl jsem říct, že portrét Vaší Milosti bude dneska hotov.

Nitka No proto!

Mazálek /maluje Nitkovu karikaturu/ Ale měl jste se raději ráčit dát malovat v oleji.

Nitka V oleji? Ale to musí být dost nepříjemné, ne?

Snad až příště, až někde seženou dobrý, olivový!
A ostatní páni z nobl společnosti se taky dávají malovat v oleji?

Mazálek

Samozřejmě, Milosti.

Nitka

Dobrá, tak to zkusím taky. Ale budu si připadat jako sardinka. Teď jenom hleďte, abyste mě dobře trefil. Škoda každého tahu, který padne mimo.

Mazálek

Váš nos je těžko trefit.

Nitka

Můj nos? Ale vůbec ne. Zrovna vloni se mi nějaký holomek v hospodě do něj trefil jedna radost.

Mazálek

Tak prosím - obraz je hotov. Řešte se podívat.

Nitka

/hledí na obraz/ Kdo je to?

Mazálek

Prosím?

Nitka

Ptám se, kdo to je. Tak tohle jsme si, prosím, neujednali. Já jsem si vás objednal, abyste maloval mě a ne takové nějaké pofidérní individuum.

Mazálek

Pofidérní individuum? To je přece vaše blahorodí!

Nitka

Tenhle šašek počmáraná? Tenhle kašpar? Tohle má být můj nos? Tenhle ratifik? Prosím, podívejte se! /Ukazuje ho/ To je antika a ne rafika! A vůbec - copak já mám takový ciferník jako z orloje? Vy mazale jeden!

Mazálek

/se zalyká vzteky/ No dovolte, vy... vy... Vždyť já jsem vás ještě zidealizoval! Vždyť vy nemáte hlavu, ale keřluben...

Nitka

Ven!

Mazálek

Abyste věděl, tenhle obraz bude viset v galerii!

Nitka

A ty budeš viset vedle něho, ty natěračí, ty lakýrníku, ty! /hází po něm/

Mezálek

Až po tobě, ty krejčíku, ty střihavko! /Odráží rány obrazem/

Nitka

A ven! /Narazí mu obraz na hlavu a vyhodí ho/ Já ho budu žalovat! Já že nemám hlavu, ale kedlubení! Ten ničema musí dostat provaz... ze urážku na cti!

Větrovec

/vchází/ Drahý příteli! Dovol, abych tě seznámil se svým kamarádem panem Flašilovským z Flašil.

Flašilovský

Pane z Nitkova, už dávno jsem toužil poznat vás... Jste tak slavný člověk!

Nitka

/polichocen/ Potěšení je zcela na mé straně, prosím.

Větrovec

Tady kamarád by si u tebe rád dal všelicos ušít.

Nitka

Ó prosím, celý můj sklad je k dispozici. Račte si vybrat, co se vám bude hodit.

Flašilovský

Ale já toho budu potřebovat hodně!

Nitka

Čím víc tím líp.

Flašilovský

A nejsem momentálně při penězích, takže nemohu platit hotově.

Nitka

Nevadí, já mám peněz jako šlupek, a kromě toho vás zná můj přítel Větrovec. A to mi stačí. Račte se podívat do skladu.

Flašilovský

Uctivý služebník, pane z Nitkova. /Na odchodu k Větrovcovi/ Nedostane ode mě ani floka. /Ouchází/

Nitka

A teď mi řekni, kamaráde: přijdou milostivé slečny?

Větrovec

Byl jsem u nich dnes odpoledne: tvoje pozvání a potěšením přijaly. A moc už se na tebe těší.

Nitka

Ale neprořekl ses, že jsem krejčí?

Větrovec

Ani slovem. Řekl jsem, že jsi bohatý rentiér. Ale teď bych k tobě měl prosbu zase já. Nemáš na skladě nic, co by mi padlo; musíš být tak hodný a vzít mi sám míru.

Nitka

/velice ochotně/ To se rozumí, kamaráde. Pro tebe tu vyjímku udělám.

Větrovec

Uvidíš, že jsem v poslední době zhubl.

Nitka

/ho začíná měřit/ A co by to mělo být?

Větrovec

Rád bych něco ultramoderního. Ale z prvotřídní látky.

Nitka

To se rozumí samo sebou. A jakou si vybereme barvičku?

Větrovec

Nejlepší snad bude lila. A na límec pomerančový samet.

Nitka

Výborně! A trochu ti snížíme sedlo a na záda ti dáme dragouna.

Větrovec

/se směje/ Prosím tě, copak jsem kůň?

Laura

/nepozorovaně vejde s Kamilou/ Má účta, pánové!

Nitka

Teď ještě obvod v pase...

Kamila

Má účta, pánové!

Nitka

/ji uvidí a odhodí míru/ Má trefí šlak.

Laura

Snad jsme vás nevyrušily...

Nitka

Ale ne, ani nápad. To my jen tak. Řídkali jsme se, kdo je silnější v pase... Ale já jsem ještě v ne-gližé. Račte mě na okamžik oslavit, hned se hodím do gala. Příteli, věnuj se zatím, dámám, ano? /Odejde/

Kamil

/zklamane Větrovcovi/ Tohle je on? Ten frajírek?

- Laura Ty jsi tvrdil, že je to svatek. Od kolotoče, to snad!
- Kamila Pro tohle tintítka je nás skoro škoda, ne? Já se sakra děmy, tak co.
- Větrovec Halešzte, holčičky, moc se neofrňujte! Má prachy? Má! Tak jakýpak copak! A buďte rády, že tak o vás pečuju!
- Laura Tak už se nezlob, no! My víme, že jseš náš broučinek!
- Kamila A že máš za ušima!
- Větrovec Bodejť! Ale byla to fuška, dokud mi nenapad ten for, že vás budu vydávat za Italiky. Ale teď už začínáte jít do floru!
- Laura Díky mému temperamentu.
- Kamila A díky mé italské výslovnosti. Ani každý rád uvěří, že jsem Vlachka.
- Větrovec Bodejť ne- když jseš z Vlachova Březí.
- Laura Ticho! Náš kořen už jde. Musíme udělat dojem.
- Nitka /velmi módně a nápadně oblečený, vchází/
- Kamila Ó já nešťastná! Lkejte se mnou, přáteli!
- Nitka Copak se vám stalo?
- Kamila Ztratila jsem svého mopsíčka.
- Nitka No bože, pro jednoho čokla!
- Kamila Necito! Já se z té ztráty snad nikdy neuteším! Teprve teď jsem ji zpozorovala.
- Nitka Teď? Tak to ještě nemůže být daleko.

- Kamila To ubohé zvířátko jistě běželo rovnou do Itálie.
- Nitka Tak ho dáme vyvěsit. Zaplatím dvacet dukátů tomu, kdo ho přivede. /Větrovcovi/ Příteli, napiš mi vyhlášku! /Diktuje/ Ztratil se pes...
- Kamila Momento! To by nešlo. Ta vyhláška musí být italsky, jinak by jí tam nikdo nerozuměl.
- Nitka /stranou/ A je zle! /Větrovcovi/ Umíš italsky?
- Větrovec Ani slovo.
- Nitka /pro sebe/ Já jednou seděl čtyři neděle v Terstu, snad mi v té hlavě přece jenom něco uvízlo! /Větrovcovi/ Piš: Hafano in čudo! Byl ten mopslík chlapeček nebo holčička?
- Kamila Byl mužského rodu.
- Nitka /diktuje/ Questo mopslico... un signore. /Kamile/ Jakou měl povahu?
- Kamila Ko, jak kdy, jako všichni mopslíci.
- Nitka /přemýšlí/ Aha... /Diktuje/ Carattere miserere. Grando previto nafando. /Kamile/ Nějaké zvláštní znamení?
- Kamila Měl černý obojek a přistřižené uši.
- Nitka /diktuje/ Portato una nera cravatta e ušati kupirati.
- Laura Jste skvělý! Nikdy bych nevěřila, že cizinec může mít tak dokonalý přízvuk. Jistě jste strávil v Itálii delší čas.
- Nitka Byl jsem tam... jednou na zotavené. V jednom... penzionu... čtyři neděle jsem tam strávil. Ale snad abychom to napřed raději dopsal.
- Kamila Buďte tak laskav a ještě tam napište, že ten pousek byl úplně maličký a nemal už skoro žádné suby.

Nitka Samozřejmě. Tedy... Psina piccola, zubbi fuči z gubbi. Tak! A teď bych tě, příteli, prosil, abys to zanesl do tiskárny a dal to vylapit.

Větrovec Kde?

Nitka Na celém světě, na každém rohu a hezky nízko, aby si to mohli všichni psi přečíst.

/Větrovec odejde/

Kamila Tisíceré díky. Jste opravdový kavalír.

Nitka Rádo se stalo, krásná signoro. /Leuře/ Neztratila jste náhodou taky něco?

Laure. A co kdybych ztratila srdce?

Nitka /nadšeně pro sebe/ Ta to bere hákem!

Kamila I já cítím, jak mi srdéčko prudčeji buší. Ano - je to láska. Poait, který jsem doposud nepoznala.

Nitka Láska? /Pro sebe/ Já budu dneska prostě na roztrhání!

Kamila Ano, láska na první pohled. A na celý život. Miluji vás! Musíte být mými!

Laure Ne! Mými! Nemohu bez něho žít a tady uvržit cítím, že ani já mu nejsem lhostejná. Vid, ty můj princí z pohádky? /Začíná operetní finále/

Kamila Jen po mně okem střelí!

Laure Jen mně by se chtěl vzčít!

Kamila Jen po mně láskou šílí!

Laure Jen mě, jen mě má rád!

Nitka Počkejte, dámy, chvíli!

Já těžké vybírat!

Séráče me, omlíček malý,

otýpky sena dvě zří,
přemýšlí, chudák, a neví,
která je chutnější!

Mužský sbor

/kumpánů vchází a zpívá, zatímco Nitka a dívky
absolvují náchtanc/

Jaká to těžká volba,
když nádherné jsou obě,
jaká to těžká volba,
když jedna skončí v hrobě.
Když obě stejně dobře lžou,
jsou krásou rovny sobě,
a obě stejně cudné jsou
a nevinné jak robě.

Kamila

Má ústa líbat umí!

Laura

Mé tělo má zas žár!

Kamila

Jiná ti nerozumí!

Laura

Z nás bude krásný pár!

Nitka

Sérdce mé, oslíček malý,
otýpky sena dvě zří.
Přemýšlí, chudák, a neví,
která je chutnější!

Sbor

Jaká to těžká volba,
když nádherné jsou obě,
jaká to těžká volba,
když robě skončí v hrobě,
ach, jaký je to těžký soud,
když podobné jsou sobě...

Nitka

Když nemůžu se rozhodnout,
tak ponechám si obě.

Všichni

Když nemohl se rozhodnout,
tak ponechal si obě,

si obě, si obě,
když nemohl se rozhodnout,
tak po - ne - chal si - obě,
obě,
obě
dvě.

Konec 1. dílu

Na předscéně stojí balón připravený k odletu a v jeho koši jeho majitel Mrakodlak. Je to malíř oblečený jako vzducho-
plavec a vybavený nejrůznějšími přístroji.

Kumpáni

/zpívají a tančí/

Praha, toť Evropy je chlouba,
Praha, to je město pokroku,
kdo chce v Praze žít a není trouba,
musí taky přidat do kroku!

Mrakodlak

Lítejte balónem,
je to teď v módě,
cestovat nahónem
v neděli k vódě.
Kdo lítá balónem,
ten nemusí mít strach,
nemusí, ach!

Kumpáni

Jéminol!

Mrakodlak

Jaký to pach!

Kumpáni

Jéminei!

Mrakodlak

Nemusí, když je v luftě,
dýchat pražský prach.

Kumpáni

Praha je přeci jenom Praha,
celý svět nám Prahu závidí,
chybuje, kdo do balónu váhá,
seshora líp Prahu uvidí.

Mrakodlak

Lítejte balónem,
držte se pevně,
lítejte balónem,
přijde to levně.
Kdo lítá balónem,
ten bude moci říci:
Viděl jsem Prahu...

Kumpáni
Mrakodlak
Kumpáni
Mrakodlak

No a?
Tu naši Prahu...
No a?
No, abych pravdu řekl:
ta Praha není nic. Lautre nic.
Ach jo!

Mrakodlak

Valetténé publikum, račte přistoupiti blíže! Budete svědky kromobyčejné události! První výlet do vesmíru! Tento balon, kterýžto před sebou vidíte, je největším výtobytkem naší vědy a techniky. Šest dnů trvalo, než ho nejlepší pražští krejčí ušili z prvotřídního nepromokavého balonového hedvábí. Je plněn vzduchem, zvláště k tomuto účelu v sudech přivezených až z alpských velehor, neboť jak jest všeobecně známo, alpský vzduch je zdraví lidskému neškodný a má nejlepší evropskou jakost. Račte se přesvědčit, pánové a dámy! Račte přistoupiti ještě blíže a celý složitý mechanismus sobě prohlédnouti. Ale pozor, prosím! Na nic nešahat a ničeho se nedotýkat, abyste nehodou či nedopatřením toto unikátní dílo nepoškodili.

/Všichni se nahrnou ke koši a prohlížejí si ho. Z druhé strany přichází velice opilý Flok a pozoruje balon/

A nyní pozor, pozor! Hledám odvážného muže, který je ochoten usednouti do této vzdušné lodi a za pouhých 500 zlatých poskytnu mu zážitek, který mu budou všichni závidět. Vzdušný výlet balonem z Prahy až ke hvězdám!

Flok

/začne hledat po kapsách peníze/

Mrakodlak

Nuže, vážené publikum, nevzdávejte! Jen jediný z vás může být prvním dobyvatelem vesmíru. Jako praotec Čech objevil Rakousko-Uhersko a Kolumbus Ameriku, tak vy můžete objeviti planety, o kterých se ostatním pozemšťanům ani nesní. A to všechno za pouhých 500 zlatých! Kdo z vás se tedy hlásí?

Flok

Já!

/Všichni ho obdivně pozorují/

Mrakodlak

Výborně! Dovolte, abych vám k vašemu rozhodnutí blahopřál. Raďte vstoupit na palubu vzdušné lodi. Ať žije hrdina vesmíru!

Všichni

Hurá!

Flok

/neohrabaně leze do koše/ Poslyšte, a je ten vesmír daleko?

Mrakodlak

Daleko ne, ale vysoko!

Flok

Já abych ho nezaspal, kdybych si na chvíli zdrímnul. /Dívá se nahoru na balón/ Neuchází to? Tak se mi zdá, že by to potřebovalo připumpnout.

Mrakodlak

Všechno je naprosto v pořádku. A předtím, než poletíte, tak vás ještě pumpnu.

Flok

Jen aby! To víte, to není jen tak. V případě, že astrální paprsky slunečního okruží vpadnou do planetárního systému gravitace a odrazí se od diagonály aproximativní ekliptiky, mohl by stálíkový kvadrant klepnout rovnou do peripedi-kurového zvěrukruhu a eventuální měsíční sub-lifikundace by mohla způsobit, že by se ten balón roztrhl o oj Velkého vozu. Ale je to málo pravděpodobné.

Mrakodlak

Vidím, že pán je učenec.

Flok

Jo. Věnuju se astronomii. /Napije se/ Ale poslední dobou tam na nebi mají čím dál tím větší zmatek: Měsíce jsou obyčejně dva, komety si lítají sem tam a bez pasu, Slunce dostalo skvrny, Venuše nám stárne a točí se kolem Jupitera, Mléčná dráha je nějaká vydojená... zkrátka, musím tam udělat pořádek.

Mrakodlak

Dobré pořízení přeju. Tak mi dejte těch 500 zlatých a budeme startovat.

Flok

Tady jsou! Poslední, co mi zbyly. Ale co, tam nahore hospody stejně nejsou! /Dává Mrakodlakovi peníze/

Mrakodlak

Vážené publikum, račte se schovat. Jakmile balon odvážu, vzniknou tu vzduchové víry, které by mohly být životu vašemu nebezpečné!

/Všichni se rozcházejí/

A vy, dobyvateli vesmíru, držte se pevně a hlasitě počítejte do deseti. Já potom přetnu lano a balon se vznese ke hvězdám. Přeju vám šťastný let. A ne pas se pencher en dehors!

Flok

Co to?

Mrakodlak

Nicht hinauslehnen!

Flok

Co?

Mrakodlak

Nenahýňajte sa! /Odejde/

Flok

/se pevně drží okraje koše/ Jedna... dvě... tři... Škoda, že mi nezůstal ani krejcar. Mohl jsem aspoň Nitkovi a Klihevi poslat seshora čumkartu. Ti by mrkali, jak vysoko jsem to do-
táh! Čtyři... pět... šest... Jenom, aby se to se mnou moc nehoupalo, já mám tak delikátní žaludek... Sedm... osm... devět... Ještě pořád bych mohl vyskočit... /Začne vylézat, pak se vrátí/ Ale na co, beztek je to pivo čím dál horší a dražší. A pouta vědy jsou silnější než dratve! Letím ke hvězdám! Deset! /Balon se zvedne a odletí. Ale koš zůstane dál na zemi/ Deset! /Rozhlíží se kolem sebe/ Copak? Co by nějaká porucha? Nebo že by mě neslyšel? /Řve/ Deset! Deset! Deset!

Nitka

/v osumělých šatech vstoupí/ Člováče, co tady žvete?

Flok

Nitko, kamaráde, kde se tady boreš?

Nitka

Copak já! Ale proč ty sedíš v tom koši? Ty v něm bydlíš?

Flok

Já startuju do vesmíru. Z posledních peněz jsem si najal balon. /Ukazuje na něj vzhůru a uvidí, že tam není/ Kde je?

Nitka

Co?

Flok

Balón! S alpským vzduchem! Před chvílkou taďy ještě byl. A kďa je ten chlap, ten...

Nitka

Jednoho jsem zrovna viděl utíkat. Smál se jako blázen...

Flok

To byl on! Já pitomec! Dal jsem mu posledních pět set, abych se mohl podívat na hvězdičky. A teď sedí na zemi, nemám co do huby a v kapse ani flok.

Nitka

Tak jsme na tom stejně. Já to probendil už dávno. Ale zato parádně!

Flok

Tak co budem dělat?

Nitka

Copak ty nevíš, kolik tého dnes je? Výroční den naší výhry. Dnes máme sraz u mistra Koblíka. Buď je Kliha pod drnem nebo nám musí pomoci!

Flok

Jako na zavalanou! Ať tak nebo tak, najíst nám snad dají. /Uvidí koš/ A tonle si vezmeme s sebou. Třeba to střelíme a bude i na pivo.

/Odejdou i s košem/

Kumpáni

/vylazou ze svých úkrytů - zpívají/

Lítejte balónem,
držte se pevně,
lítejte balónem,
přijde to levně.
Kdo lítá balónem,
pozná později či dřív:
že je to klika
narazit

Ženy

Muži

Ženy

Muži

Všichni

na podvodníka
ten parazit!
než letět opravdu
a navrátit se živ!

VII.

Scéna je opět přestavěna na byt mistra Hoblíka.

Hoblík /přivádí Floka a Nitku/ Že se nestydíte! Čekali jsem bohaté milostpány a zatím přišli van-
dráci. To jste to daleko dotáhli s tím svým
bohatstvím!

Nitka Tak daleko, jak to bohatství vydrželo.

Hoblík To vám nebylo hanba takhl vyhodit štěstí ok-
nem?

Flok Někdo hází štěstí oknem, někdo zas díláto po
dceři. Vy nám nemáte co vyčítat. Radši nám
řekněte, co dělá náš kamarád Kliha!

Hoblík Ani se neptejte! Zkrátka a dobře, šlo to s ním
s kopce, až nakonec přišel o všecko.

Nitka Slyšíš to, ševče? Já prost nepochopím, jak
někdo může takhle zluďračit.

Hoblík A když už bylo všecko v tahu až na dvě stě to-
larů, nechal z nich stovku u zě a s tou druhou
vyrazil nazdarbůh do světa. Myslel jsem, že
se tedy dneska objeví, ale místo něho přišel
dopis. Je adresovaný v'm avšak.

Nitka Jo, to jsou zvědavý, co píše. /Otvírá dopis/
Ševče, že jsi taky zvědavý?

Flok To je ví, že jsem. Já jsem dokonce zvědavější
než ty.

Nitka Jo? Tak na, tuzá s ští!

Flok Jo to ne, tak moc zvědavý zase nejsem. A hlav-
ně nerad ští.

Nitka Jo já bych zas šel k šurti v'á. Ale neumím.

- Flok Abych pravdu řekl, já taky ne.
- Nitka Podívejte se, pane Hoblíku, vy vypedáte jako rozumný člověk.
- Hoblík To taky jsem!
- Nitka Tak nám ten dopis přečtěte! My jsme si zapomněli brejle.
- Hoblík Milerád. /Čte/ Milí přátelé a bratři!
- Flok Prosím vás, proč nám tedy čtete svou rodinnou korespondenci? My na to nejsme zvědaví!
- Hoblík Jak to?
- Nitka Copak my jsme nějakí vaši bratři? Tohle si schovejte a nám přečtěte, co píše Kliha.
- Hoblík Ale to přece píše Kliha.
- Nitka Jo tak! Rozumíš, ševče, to píše Kliha! Tak čtěte dál!
- Hoblík /Čte/ Jak rád bych byl dneska s vámi...
- Flok Ale prosím, jako doma. Vždyť vás nikdo nevyhazuje!
- Hoblík Ale ne! To přece píše Kliha!
- Flok Jo tak! To píše Kliha! Rozumíš, Nitko, Kliha by tu rád byl s námi.
- Nitka Já vím. Ale pan Hoblík taky, že? Jen tedy klidně zůstanete!
- Hoblík Jestli mě budete pořád vyrušovat, tak přestanu číst.
- Flok Správně! A vy už jste začal?

Hoblík

Já ten dopis položím a můžete číst sami!

Nitka

Když ten dopis položíte, tak budu moct číst sám?

Hoblík

/praští dopisem na stůl - vztekale chodí sem a tam. Flok a Nitka se nahnou nad dopis/

Flok

Můžeš číst?

Nitka

Ne. A ty?

Flok

Taky ne! Vidiš, a sliboval, že až ho položí, tak budeme moct číst.

Nitka

Třeba ho položil nějak blbě. /Rovná dopis/

Hoblík

S takovou se nedozvíte, co v tom dopise stojí! Copek nemůžete být aspoň dvě minuty zticha?

Flok

Klidně.

Hoblík

Tak mlčte! /Čte/ Jak rád bych byl dneska s vámi...

Flok

To já můžu být potichu i celý, když na to přijde.

Nitka

Já taky. Já dokonce nemusím mluvit vůbec.

/Hoblík zoufale zaupí/

Podívejte, mistře, já vám něco navrhnou. Abyme vás pořád nevyrušovali, přečtete nám rychle ten dopis a my zatím půjdeme ven.

Hoblík

To je ale pitomost! Jak můžete slyšet, co tady čtu, když budete venku?

Flok

To má pravdu!

Nitka

To je fakt. To jsem nedomyslel. Musíme ztátnat tady.

Hoblík

/zařve/ Ticho! /Čte/ Jak rád bych byl dneska s vámi, ale má tísnivá situace mi to nedovoluje. Jsem nemocen...

Flok

Ale chudáku! /Nitkovi/ On vážně nevypadá dobře!

Nitka

To byste se měl poradit s doktorem.

Hoblík

Proč?

Nitka

No když jste nemocný! S tím si nehrajte!

Hoblík

To přece píše Kliha, ten je nemocný!

Nitka

A od koho vlastně je ten dopis?

Hoblík

Od Klihy!

Flok

Od Klihy!

Nitka

Jo tak - od Klihy! Ale vy taky nevypadáte nejlíp! Šetřte se.

Hoblík

/čte/ Jsem nemocen a ležím v nemocnici.

Nitka

Tak to teda ne, pane Hoblíku: za nohu nás tahat nesmíte! Že vám není dobře, to je vidět, ale že ležíte ve špitále, to neříkejte, když stojíte vedle mě.

Hoblík

/úpí/ Ten dopis píše Kliha!

Flok

No to je snad samozřejmý!

Nitka

A proč nám to říkáte?

Hoblík

/čte/ Když jsem před čtyřmi měsíci odcházel z Prahy, nechal jsem u mistra Hoblíka sto tolarů.

Nitka

Kdo?

Hoblík

No Kliha!

- Flok Kliha!
- Nitka Jo tak, Kliha!
- Hoblík /čte/ Nechal jsem u mistra Hoblíka sto tolarů...
- Nitka Takže dvě stě tolarů...
- Hoblík Na, jenom sto tolarů.
- Nitka Promiňte, ale vy jste napřed četl: nechal jsem u mistra Hoblíka sto tolarů... a pak jste zase četl: nechal jsem u mistra Hoblíka sto tolarů; tak to je dvě stě!
- Hoblík Když jsem četl těch prvních sto tolarů, vy jste mě přerušil. Pak jsem to zopakoval a tak došlo na těch druhých dvě stě.
- Nitka Jenom si nemyslete, že nás ožulíte. Číst sice neumíme, ale počítat jo.
- Hoblík /čte/ Nechal jsem u mistra Hoblíka sto tolarů...
- Nitka Vidíš, jak to z něho leze! Teď už jsou to tři sta.
- Hoblík /zle/ Ale platí jenom sto. Já se držím toho, co stojí v dopise.
- Nitka Tak toho nesmíte číst víc, než co tam stojí, protože jinak se zadlužíte až po uši.
- Hoblík Tak už mě to probona nechte dočíst. /Čte/ Sto tolarů pro případ, že už taky nic nemáte a potřebujete peníze na cestu. Doufám, že vás ještě před smrtí uvidím. Váš bratr Jan Kliha.
- Nitka Jak to Kliha?
- Hoblík /si prohlíží podpis/ Aha, já tam viděl o nožičku víc. Správně je to Kliha.
- Flok Chudák, to pak není divu, že je nemocný, když má o nožičku víc.

Nitka /prohlíží dopis/ Tak vy říkáte, že ten dopis je ze špitálu.

Hoblík Ze špitálu, ano.

Nitka Víde, a já bych byl řekl že z papíru!

Flok A teď nám, pane Hoblíku, dejte honem těch sto tolarů.

Hoblík Za ty si můžete vyrazit.

Nitka To taky chceme.

Flok Ale jinak než si myslíte. Nepropíjame z nich ani groš, ale odneseme je Klihovi do špitálu.

Nitka A cestou budeme jíst brambory, až se nám z ušíma budou dělat boule.

Kliha /dobře, ale po domácíku oblečený, stál už nějakou chvíli nepozorovaně ve dveřích, teď se k nim vrhne/ Mládenci! Nechte se obejmout! /Objímá je/ Jste lumpové jak zékon káše, ale jinak jste věrní kamarádi a vůbec kluci zlatí!

Nitka Co... co je to?

Flok Tak tohle je ten tvůj špitál?

Kliha Já jsem si celý ten dopis jenom vymyslel. Jsem zdravý, šťastný a za ten rok jsem ještě pořádně zbohatl. Napsal jsem to jenom, abych se přesvědčil, jestli máte srdce pořád ještě na pravém místě - a to je teď nad slunce jasnější. Ze se ty peníze u vás neudrží, to jsem věděl předem, ale já jsem na tom zaplatěná tak, že vám můžu zajistit šťastný život až do smrti.

Flok Ty mizeró! A jak to dopadlo s Pepičkou? Dostal ji ji?

Kliha Dostal.

Flok Tak nám ji předveď.

Kliha /volá/ Pepičko! Pepičko!

/Pepička přiběhne/

Vidiš, tak to jsou ti moji kamarádi, co společně se mnou vyhráli na ten los... Je to na nich vidět, že?

Pepička Moc mě těší, že konečně poznávám staré přátele svého muže.

Nitka -/galantně/ Dovolte, abych políbil vaši krásnou ruku... a aby se ta druhá pacinka nezlobila... a aby to té roztomilé pucince nebylo líto... /Chce ji políbit/

Kliha No, no, krejčí! Co děláš?

Nitka Nebuď dětina, bratříčku, vždyť jsme kamarádi!

Kliha Rozdělim se s tebou o všechno, ale o Pepičku ne! Pojď se mnou do mého pokoje, musím ti promluvit do duše. /Pepičce, ukazuje na Floka/ A ty, Pepičko, vysvětli zatím náš plán Flokovi!

Pepička Ano, Jeníčku. /Zatímco Kliha s Nitkou odcházejí, nalévá Pepička do skleničky rosolku a podává Flokovi/

Flok Prosím vás, nemáte náhodou kousek špagátu?

Pepička Proč?

Flok Že bych tu skleničku přivázal ke stolu, abych ji náhodou nespolekl! Hele! tamhle vidím pořádnou sklenici. /Vezme se stolu velkou sklenici/ Do těch malých skleniček se musí pořád nalívat a to by vás moc utahalo. /Nalije si do velké sklenice a pije/

Pepička Já jenom doufám, pane Floku, že z vás bude věrný přítel celé naší rodiny. Musíte se tady usadit a stát se mistrem.

- Flok Já že mám být mistrem?
- Pepička No jistě. Jak vám chutná náš likér?
- Flok Dobře, moc dobře. Ale měl bych k vám jednu prosbu.
- Pepička Jakoupak?
- Flok Jestli byste mi nedala dvacetník, abych mohl jít do hospody.
- Pepička Ale nač to? U nás přece dostanete všecko a lepší!
- Flok Milostpaní, tomu vy nerozumíte. Doma člověku nechutná ani ten nejlepší trunk, ale v hospodě chutnají i nejhorší patchy jako nektar.
- Pepička Ale jděte! Vždyť u nás můžete mít všecko, na co si vzpomenete! Copak vy se opravdu nechcete polepšit?
- Flok Víte, milostpaní, ono to na tu chvíli už nestojí za to. Stejně přijde kometa a s celým světem bude ámen.
- Pepička A dajte pokoj! Však já vás přivedu na jiné myšlenky. Vy se zkrátka musíte oženit a hned vám bude líp. Třeba s naší Kečrutou. Je už sice drobátko starší, ale zato vás bude na rukou nosit.
- Flok Děkuju pěkně, to já budu radši chodit pěšky. Kdepek ženská! Nač bych se poslední rok ještě plahočil? A vůbec, kdybych si měl vybrat, tak to je mně kometa milejší než ženská.
- Pepička Vy zkrátka jste a zůstanete ludrák!
- Flok Děkuju pěkně za pochopení, milostpaní. Tak já to přece jenom půjdu zprubnout do té hospody. Třeba mi tam nějakou natočí na sekeru. Chce odejít, ale dveře se otevrou a vstoupí Kliha a Nitkou.
- Kliha Šlapeš si po štěstí a jsi všech ničemů futrál! Podívej se na Floka, z toho si vem příklad. Na sto honů je na něm vidět, že už se chce polepšit. Děkuju ti, Pepičko, ses ho přesvědčila.

- Fepička Ale kdepak! Zrovna byl na cestě do hospody.
- Kliha Vy darebové, copak vy se celý život chcete flákat od ničeho k ničemu? Copak vy nesnesete dobré bydlo? Venku budete třít bídu. A u nás můžete zůstat až do smrti a mít co hrdo říci.
- Nitka Kliho, kamaráde, pochop to. Já bych u tebe rád zůstal, ale já prostě nemůžu. Cítím to až v kostech, že taďy nevydržím.
- Flok No jo, já to tam taky cítím. Má to tam zrovna tlačí!
- Kliha Abyste viděli, že to s váma myslím dobře, dám vám každému sto dukátů!
- Flok Zaplaťpánbu!
- Nitka Vidíš, to je kamarád!
- Kliha Ale nedostanete je dřív, dokud se nastálo neusadíte. Jinak ode mě neuvidíte ani groš.
- Nitka Ty ses zbláznil! To je stejný jako bys nám nedal nic!
- Flok Moment! Já mám nápad! Kliho, dej nám každému pět dukátů teď hned, nám to bude milejší a ty na tom ušetříš.
- Kliha Ani krejcar, povídám! Až se z vás stanou pilní a pořádní lidé. A abyste viděli, že to myslím vážně, tak vás taďy zamкну a nepustím vás dřív, dokud se nepolepšíte. A nemyslete si, že utečete: pošlu sem Keđrutu, ta už vás uhlídá! Pepičko, poď, a tu roscelku vem sebou. Ode dneška ani hlt alkoholu! /Odcházejí s Fepičkou, Kliha zamyká dveře/
- /Flok a Nitka sedí zdrceně za stolem/
- Nitka Ten Kliha se zbláznil. Slyšels to, ševče? Ani hlt alkoholu! /Paroduje Klihu/ Až se z vás stanou pilní a pořádní lidé... Taďy to vidíš na vlastní oči, jak peníze můžou jednoho zkazit. A ještě před rokem to byl slušný člověk!

Flok A já blbec mu to rozmlouval, když se chtěl obě-
siti že já jsem mu radši nepomohl! Teďka nás tu
zamkl...

Nitka /jde k oknu/ Oknem se taky pryč nedostaneme...
Na dvoře vartuje starý Hoblíř. Člověče, ten mize-
ra nás úplně obklíčil. Co teď?

Flok Nejlepší obrana je útok. Vem si židli, já vezmu
druhou a vyrazíme dveře. Lepší padnout v boji
než umřít jako abstinents!

/Ozbrojí se a postaví se proti dve-
řím/

Nitka Až řeknu tři, tak vyrazíme. Pozor! Jedna... dvě...

/Dveře se otevřou a vstoupí Kadruta
s velkou nákupní kabelou, ozbrojená
smetákem a paličkou na maso. Význam-
ně odloží smeták, dveře za sebou zam-
kne a klíč si hodí do výstřihu. Pak
vyndá z kabely kastrolík s jídlem a
láhev mléka, položí to na stůl a aniž
se na Nitku s Flokem podívá, sedne
si ke dveřím a začne plést. Cba ji
pozorují jako zlý ser/

Kadruta Mistr vám posílá něco k zakousnutí.

Flok To myslíte sebe? /Nitkovi/ Ta nám tu zhyběla.

Nitka /Kadrutě/ Vy tady, paničko, budete s náma?

Kadruta Budu.

Flok A kruci! Tomu se říká zotřesená vazba. Co budete
dělat?

Nitka Nejdřív to zkusíme po dobrém. /S usměvem/ Poslyš-
te, babí, dejte nám ten klíč!

Kadruta /vstane a uchopí smeták/ Jen přes mou mrtvolu!

Nitka Radím vám, vydejte ho dobrovolně!

Kadruta Zpátky! Ani o krok dál!

- Nitka Nedá se nic dělat - tak si ho vezmeme násilím.
Ševče! /Jdou proti ní/
- Kedruta /ozbrojená smetákem a paličkou je zažene na útěk/
Jeďte zpátky, vy vandráci! Já vám ukážu násilí!
Já jsem počestná ženská a do výstřihu mi nikdo
šahat nebude. Sehnout a ani hnout! A ticho tady
bude!
- /Flok s Nitkou se rychle posadí ke
stolu a ani neodutají/
- Nitka /si po chvíli dodá odvahy/ Kamaráde, to je konec!
Ta ženská je jako bernardyn!
- Flok Jo. Jenže místo rumu nosí mlíko. Už jsi to někdy
pil?
- Kedruta Řekla jsem, že tady bude ticho! Už ani slovo a
jíst!
- Flok /se dívá zoufale na mlíko/ Propánakrále, to nevy-
padá dobře! /Zkusí se napít a doušek vyplivne/
Fujtajxl, jak tohleto můžou dávat dětem!
- Nitka /šeptá/ Ty, já mám nápad...
- Flok My tu láhev jako převrhneme, viď...
- Nitka Ale ne. Vyznáme jí lásku.
- Flok Páni, ty sis ještě ani nelokl a už ti přeskočilo!
Téhle ježibabě chceš vyznávat lásku?
- Nitka Ty taky.
- Flok Nikdy! To radši vypiju to mlíko a umřu!
- Nitka Musíš! Uvidíš, že to pomůže. /Začne natahovat mol-
dánky/
- Flok Co je ti, Nitko?
- Nitka Breč taky! A dálej všeccko, co já!

/Oba hlasitě štkají/

Kedruta

/ozbrojena jde nedůvěřivě k nim/ No co je zas?

Nitka

/se zalyká/ Když mně je to tak strašně líto...

Flok

/brečí/ Co?

Nitka

/jako by Kedrutu neviděl/ Že ona je na nás taková... Poprvé v životě jsem našel ženu, která... když já se stydím... /Vzlyká ještě víc/

Flok

/brečí/ Proč?

Nitka

Já jsem se zamiloval... zamiloval...

Flok

/s usedavým pláčem/ A myslíš, že já ne? Jen jsem ji uviděl a věděl jsem, že je se mnou konec!

Nitka

Tohle mi, ševče, neříkej! Víc než já ji milovat nemůžeš. Ona je anděl!

Flok

No právě proto. Já bez ní nemůžu žít.

Nitka

Tak ty neustoupíš?

Flok

Ne.

Nitka

Tak to se nedá nic dělat. Když nechceš ustoupit dobrovolně, musíme se bít.

Flok

Prosím. Bijme se! Ale já se jí jen tak nevzdám!

Nitka

Souboj!

Flok

Na život a na smrt!

Nitka

Ale nejdřív se s ní půjdeme rozloučit.

Kedruta

/se rychle vrací ke dveřím a dělá, že plote/

Nitka

/s ní kleká/ Sbohem, má lásko! Raději pro tebe umřu, než bych tě viděl v náručí svého soka!

- Flok /k ní kleká z druhé strany, napodobuje Nitku/
Já taky! To radši ať mě nakopou... vlastně za-
kopou!
- Nitka /ji vezme za ruku/ Sbohem, má vlaštovičko!
- Flok /ji vezme za druhou/ Sbohem, má žežuličko!
- Kedruta /ve slastných rozpacích/ Ach!
- Nitka Můj skřivánku!
- Flok Má kukečko!
- Nitka Má hrdličko!
- Flok Můj ťuhýku!
- Nitka Ty konopásku!
- Flok Ty... ty... sůvo! /Šeptá/ Já už žádný jiný ptáky
neznám!
- Kedruta /nyvě vzdychá/ Ach! Ach!
- Nitka A teď tě musím zabít! /Bere jí smeták/
- Flok A já tě rozsekám na dřevu! /Vidí, že Kedruta má
blchem zavřené oči, tak ji vezme paličku na maso
a jde k Nitkovi/ Nebylo by lepší trošku ji klep-
nout? Přece se kvůli ní nebudeme vážně mydlit!
- Nitka Počkej! /Pateticky/ A kdybychom snad v souboji
padli oba, věřím, že někdo za nás slzu uroní a
hodí kytku na náš rov!
- Kedruta /vykřikne a vrhne se k nim/ Ne! Vy nesmíte umřít!
Já si vás vezmu oba! Myslela jsem, že jste vaga-
bundi, ale vy máte srdce šlochetná!
- Nitka /jí líbá ruku/ Má konvalinko!
- Flok /líbá druhou/ Už zas? Má bleďule!

- Nitka Má růžičko! Máj šeríku! Má rašelino!
- Kedruta Ach!
- Flok Má kozíbrado! Má potměchuti! Má ředkvičko!
- Kedruta Ach!
- Nitka Ty fuksie! Ty klokočí! Ty zeměžluči!
- Flok Ty begónie! Ty bramboro! Ty makovíce!
- Nitka Pojď! Prohněme! Všichni tři, aby nás nikdo neviděl!
- Kedruta /se vzpamatuje/ A proč? Já chci, aby nás viděli všichni!
- Nitka Ne! Záviděli by nám naše štěstí!
- Kedruta Kdepak, mistr bude jen rád, že si mě někdo vezme!
- Flok To by zase bylo moc gratulování a tím by se to všechno zdrželo! Musíme uprchnout ihned!
- Nitka A taky to bude romantičtější. Miláčku, dejte nám klíč a běžte si sbalit sakypaky, my na vás počkáme na zahradě!
- Kedruta /vytahuje klíč ze zánadří/ Ano, tam vzadu pod rozkvetlým bezem...
- Nitka Tam si teď rychle vlezem!
- Kedruta /mu dává klíč/ Dávám vám klíč ke svému srdci. Dobře! opatrujte!
- Flok Bez starostí, my je zamknem na dva západy!
- Nitka Tak, že ho neotevře ani zámečník! /Rychle odmyká/ A teď honem pryč!
- Flok /ve dveřích/ Sbohem, ty má muchomůrko!

Nitka

Měj se dobře, ty bedlo nejedlá!

/Oba vyklouznou ze dveří, Kedruta
se v transu blíží ke dveřím, chce
jít za nimi/

Kedruta

Konečně! Konečně! Vy lumpíci zlatí!

/Vtom Flok a Nitka zabouchnou dve-
ře, zamknou je z druhé strany a utí-
kají pryč/

VIII.

Na předscéně, na malém pódiu stojí jarmareční zpěvák s harmonikářem a vyvolává. Jedna z dívek obchází s kloboučkem a prodává publiku písničku. Refrény zpívá spolu se zpěvákem. Malíř, který se mezitím převlékl, maluje k písni hrůzostrašné obrazy.

Zpěvák

/křičí/
Mládenci a ctnostné panny,
natahujte uši,
uslyšíte o dvou lumpech, co maj černou duši!
Zazpívám vám o tom mordu, co se v noci strhnul,
kterak na cvočkáře Dandu zločinec se vrhnul.
S komplicem svým Cimrem šrajtovní mu vzali
a cvočkáře Dandu kudlou rozřezali!
Pomožte je chytit, mládenci a slečny,
přivést na direkci, neb jsou nebezpečný.
/Na harmonikáře/ Ferdo, natáhni měchy! /Harmonikář hraje a vyvolávač zpívá/

Pustou noční tmou šly dvě hyeny,
vylezly na zeď, stáhly haleny,
zavřely oči, neb jim svítily,
aby Dandu zabilý-y.
Cvočkářem byl Danda, bejvala s ním sranda,
když v hospodě seděl, žádněj nic nevěděl,
že on týhle noci do zlý přijde moci
Cimra a Jurenskýhó-o.

A nyní strofa druhá, kteráž mord tento barvitě
líčí!

Bylo k půlnoci, Danda domů jde
a jak tam přijde, mezi ty dvě zďe,
tu naň Jurenský ze tmy vyskočí
a praští ho do vočí-í.
Byl to mord moc hrozný, bodali ho nožmi,

nože měli dlouhý a křičeli: pojdí!
Boďali ho pořád, do prsou i do zad
až mu jeden natrh plíce-e.

Dívka

Prokristáčka, to je dojemný! Mně je vám toho
Dandy tak líto. Jestlipak byl, chudák, ženatý?

Zpěvák

Danda pobítej padá do bláta,
z tváře mu visí masa záplata,
marně měsíček z mraku vyhlíží,
nikdo už ho nesklíží-í!
Ty hyeny počlý mu pak všecko zbodly,
i ty zlatý zuby vyrvaly mu z huby,
svlíkly z něho boty, sako i kalhoty,
všecko daly do fredu.

Muž

Pověsit by je měli, raubíře! To bych rád věděl,
kde byla policie. Určitě přišla s křížkem po fu-
nuse!

Zpěvák

Přišli četníci na místo činu,
aby změřili krve kalužinu,
aby chytili ty dva raubíře,
co zabili Dandu cvočkáře-e.
Vyteklo mu krve, povídali prve,
čtyři hrnce nový, osmižejdlíkový,
a přec lotři oba budou vraždit znova,
vždyť jsou přece z Hlubošee.

Muž

To jsem si moh myslet! Já mám z Hluboše švagra
a to je taky pěkná mrcha.

Zpěvák

Chudák Danda leží nedaleko dveří,
má na sobě deku a nemůže z fleku,
nesmí už pít pivo, je mu přitom blivo,
čeká na svou hodinku-u.
Však pes policejní, nad kterýho nejní,
nechyt stopu vraha, ten se směje: Haha,

neb už funus bude, mnoho lidí puče
na tu cestu poslední-í.

Dívka /s pláčem/ Já taky! A koupím tomu chudákovi
kytičku. Jenom aby umřel dřív než budu muset
odjet k tetě do Brandejsa.

Zpěvák Z toho, mládenci, jasně vidíte,
že tuze chlastat raděj nesmíte,
kdyby Danda byl tolik nechlastil,
hyeny by obelstíl-il.
Je-li možnost kdesi, holku namluvte si
a při víně, zpěvu milujte svou děvku,
byste neskončili jako cvočkař Danda,
jehož zabila ta banda!

Ferdo, přestaň trápit měchy, jdeme dál! Děku-
ju vám, velectění, za vaši pozornost a kdyby
někdo z vás ty krvelačný loupežníky potkal,
nechať je ihned odvede na direkci. Ale pozor,
jsou ozbrojení!

/Nitka a Flok udýchaně vběhnou na
scénu. Jsou ještě pořád ozbrojeni
smetákem a paličkou na maso. Nevi-
dí lidi kolem zpěváka/

Flok Já myslím, že už to stačí. Tady už nás nenajdou.
Kamaráde, obejmí mě, jsme zachráněni!

Muž /zoječí/ To jsou oni! To je Jurenský a Cimr!

Dívka Chyťte je! Zabili cvočkaře Dandu. Do nich!

/Všichni na ně/

Nitka Lidi, neblázněte, vždyť já jsem krejčí Nitka!

Flok Počkejte, to je omyl!

Hlasy Zabijte je na fleku, hyeny! Zamordujte je, ať
z nich teče krev! Spravedlnost musí být!

/Všichni do nich mydlí smetákem a

paličkou, dokud nezůstanou ležet
na zemi/

Malíř

/vběhne/ Tak dost, nebo je utlučete doopravdy!
Nechte je teď tačky a honem za plot. Musíme to
dohrát!

IX.

Před malovanou kulisou plotu ze začátku hry.

První kumpán Proč přicházíte v tak hojném počtu a rušíte můj klid?

Druhý kumpán Ó mocný vladaři, jest výroční den naší sázky! Dnes má se rozhodnout, kdo ten spor vlastně vyhrál.

První kumpán Už se rozpomínám. Nuže, Fortuno, bohyně štěstí, mluv! Byla tvá snaha úspěšná a hříšníci napraveni? Je konečně ten zloduch Lumpacivagabundus poražen?

První dívka Ó nikoliv, náš pane. Srdce mi krvácí žalem, ale musím to přiznat: jsem poražena. Jen jednoho ze tří dokázala jsem vyrvat ze spárů onoho lotra. Oba zbývající pohrdli mými dary a celé bohatství prošťurovali.

První kumpán Ó běda! A teď mluv ty, bohyně lásky Amoroso, zda tvá moc byla silnější!

Druhá dívka I já jsem poražená! Jen jeden ze tří podlehl kouzlu ženského náryčí, ale ti druzí dva... /Vzlykne/ Jen pohled, leží tu před tvým prahem! /Ukazuje na Floka a Nitku/

První kumpán Hrůza! To tedy znamená, že tento vyvrhel /ukazuje na malíře/ bude dál na světě řádit a získávat stále další oběti?

Muzikanti Ano!

První kumpán A nikdo mu to řádění nemůže zatrhnout?

Muzikanti Ne!

První kumpán V tom případě skládám dnešním dnem svou posvátnou funkci, jdu do penze a žezlo své vlády předávám tobě, ty prevíte!

Muzikanti

Hurá!

Malíř

Však už bylo na čase, dědečku! A teď vám ukážu, jak za to umím vzít já! Já Lumpacivagabundus, bůh lumpů, fantastů a všech svrchuvyjmenovaných podezřelých existencí, a vůbec všech lidí, co jsou rádi na světě, tyto své poddané, co tu leží jako dva špalky, na gestu pravosti přivedu a navždycky je udělám šťastné! Muzikanti, tuš!

/Začne hudba, lumpáni se převlékají do kostýmů soudců a staví kolem Nitky a Floka scénu soudního dvora/

Všichni

/zpívají/

Od Panaráce ke Krči vede silnice,
tam po pravé straně stojí trestnice,
jó tradá, tradá, tradá, travička zelená,
tradá, tradá, tradá, trhá ji má milá.
Sotva mě tam jednou četník přivedl,
hned se všichni ptali, co jsem provedl.

Tradá...

Nevinný jsem dítě, neproved jsem nic,
když nechcete věřit, tak vám musím říct...

Tradá...

Nevěřili tomu, řekli, že jsem bloud,
o tom, že jsem lotr, rozhodne prý soud.

Tradá...

Soudci byli přísný, předseda byl pes,
litoval jsem brzo, že jsem k soudu lez.

Tradá...

Když mě odsoudili, přestal jsem se smát,
venku přede dveřma čekal na mě kat...

Tradá...

Špagát kolem krku když mně chtěli dát,
řek jsem, že chci naposledy ještě zaspívat.

Tradá...

Teď jsem v černém hrobě, netrápí mě nic,
roste na mně tráva a já si můžu říct:

Tradá, tradá, tradá, travička zelená,
tradá, tradá, tradá, trhá ji má milá. Juch!

X.

- Předseda /budí Nitku a Floka/ Vstaňte, přelíčení začíná. Obžalovaní, sedněte si na lavici a vyslechněte slova žaloby!
- Flok /si drží hlavu/ Co je? Nitko, kde to jsme?
/Rozhlíží se/
- Předseda Jste u soudu. Žádám vás, abyste se chovali tiše.
- Nitka Ale to je omyl! My jsme nic neprovedli!
- Předseda Klid! Pane žalobce, ujměte se slova!
- Žalobce Slavná soudní stolice! Zde přítomní obžalovaní Jurenský a Cimr se včera v noci dopustili surové vraždy, kdyžtě za účelem zjištění přepadli zesnulého cvočkáře Dandu, kterého zamordovali.
- Nitka To není pravda! Já nejsem žádný Cimr! A tohleto je Flok!
- Žalobce Byvši zadrženi na útěku, oba třímali v ruce smrtící zbraně. Trosím slavný soud, aby je podobil prohlídce. /Předkládá smeták a paličku na maso/
- Flok Cvoků znám spoustu, ale cvočkáře ani jednoho! Já jsem nevinný!
- Žalobce Hoďte snad zapřít, že tyto předměty jsou vaše? Musím vás upozornit, že jsou na nich vaše otisky prstů.
- Nitka To jsme s sebou vzali náhodou! A v sebeobraně! Keďrta vám to dosvědčí.
- Žalobce Ticho! Vaše zapírání je marné! Pohleďte na tento obraz! /Ukazuje kresbu z jarmareční písničky/ Malíř věrně vystihl vaši zvířecí podobu! Nemá sporu o tom, že vy /ukazuje na Floka/ jste Jurenský a vy /ukazuje na Nitku/ jste Cimr.

Flok Zeptejte se Klihy, ten nám dosvědčí!..!

Žalobce Slavný soudní dvore! Jelikož zločin, který tito dva bídáci spáchali, je strašný a odpu-
zující a obžalovaní nemají žádných polehčujících okolností, žádám pro ně nejpřísnější trest.

Nitka To není možný! Prosím vás, věřte nám!

Předseda Klid! Soud rozhodne přísně, ale spravedlivě.
/Obrací se k muzikantům/ Páni porotci! Ve vašich rukou leží osud těchto dvou mužů. Odpovězte na mou otázku: Jsou vinní?

Muzikanti Ano!

Předseda A jaký si zaslouží trest?

Muzikanti Smrt.

Flok Ne.

Předseda Ticho! Povstaňte a vyslechněte rozsudek! Obžalovaní Jurenský a Cimr se odsuzují k trestu smrti!

Nitka /křičí/ Co je nám po nich! To nejme my!

Předseda Kati, konejte povinnost! Přineste popravčí špalek!

Dve kati /dívky v kápích přinášejí špalek a velkou sekuru a čabělsky se chechtají/ Cha cha cha!

Flok Milost! Milost! My jsme nevinní!

Pomoc!

Nitka

Posel

/převlečený malíř, vstoupí/ Zadržte! Jsem posel císaře pána! Smiloval se nad osudem těchto dvou hříšníků a udělil jim milost!

Hurá!

Nitka

- Flok Ať žije císař pán!
- Posel Ale jen pod jednou podmínkou! Musíte se nejpozději do týdne usadit, začít poctivě pracovat a hlavně - oženit se!
- Nitka Tak ono je to vlastně doživotí! Ševče, co ty na to?
- Flok Jakýpak tady rozhodování! Když si můžu vybrat, tak mám koneckonců radši na krku ženskou nežli špagát.
- Nitka To já taky. No, tak my to berem.
- Posel Jděte a polepšete se! Propouštím vás! Přelíčení je skončeno.

/Flok s Nitkou rychle utečou, kumpáni se snějí a svlékají kostýmy. Zpívají/

Veselme se jako vždycky,
zpívejme si po ševcovsky!
Jestlipak to, lidi, víte,
jak se ševci mají?
Hlavu strčí do škopíčka,
do pusy si lejou.
A vrz a vrz, to se nám to maširuje
a vrz a vrz, to se nám to jde!

Veselme se jako vždycky,
zpívejme si po krejčovsky!
Krejčí to je hodný člověk,
tovaryš je osel,
lezli oba za kuchařkou,
zbořili s ní postel.
Vrz a vrz...

Veselme se jako vždycky,
 zpívejme si po truhlářsky!
 Mistr sekal tlustou fošnu,
 noha se mu svezla,
 uťal třísku metr dlouhou,
 do oka mu vlezla.
 A vrz a vrz.!!

Veselme se jako vždycky,
 zpívejme si po lumpácky!
 jakživi jsme neviděli
 takovýho lumpa,
 podšitaj je hroší káší,
 všecko je mu pumpa.
 A vrz a vrz...

XI.

Nad dílnou visí nápis: Firma Kliha, Nitka, Flok, práce všeho druhu. Všichni tři jsou na scéně a pracují.

Kliha /odloží hoblík/ Tak a pro dnešek dost!

Flok a Nitka /dělají, že neslyší/

Kliha Neslyšíte? Konec práce!

Flok a Nitka /úporně pokračují v práci/

Kliha Hoši, je večer! Nechte toho, padla!

Nitka /šije/ Jak pro koho! Slyšíš, Floku, prý padla!

Flok /přitlouká podešev/ Když se chce někdo flákat, ať si jde!

Nitka Jo, někteří lidé jsou jako zedníci. Ale já jsem krejčí a krejčí nikdy nenechá práci rozdělanou!

Flok Některým lidem práce prostě smrdí. Nejradši by na hoblík ani nešáhli.

Kliha Ale kamarádi! Vždytuž je večer - a vy jste se od rána ani nezastavili. Pojďte, najíme se, dáme si pivo...

Flok To bude asi tím, že někteří lidé ve světě zlu - dračili. Firma nefirma, oni mají v hlavě jenom chlast.

Nitka Takovým pak není pomoci! A být s nima v holper-tu se nevypláci.

Kliha /se vrátí zahnaně k práci a jme se usilovně hoblovat/

- Flok Jo, prosím, svobodným se tak nedivím. Ale když mám jednu rodinu, tak se starám.
- Kliha To mně byl čert dlužen, že jsem vás k sobě bral. Copak tohle je nějaký život? Od rána do večera se dřít jako mezek? Nejradši bych se vším praštil, sebral se a...
- Nitka Kdepak, nad tím takový člověk neuvažuje. Nechá ženu, nechá děti a radši se bude potloukat po hospodách.
- Flok A někde na rohu bude žebrať, aby dostal krejcar na pivo! Ale at si jde, my ho taďy držet nebudeme!
- Kliha /zoufale/ Nitko! Floku! Kamarádi! Copak vám se to nelíbilo? Copak vy už jste na ty krásný časy dočista zapomněli?
- Nitka /šije a mlčí/ Škoda řeči. Mám rodinu, tak se starám. Svec to říká správně.
- Flok Já lituju jenom toho, že jsem se nedostal do toho vesmíru. Mohl jsem být ve všech čítánkách, a zatím jsem taďa a přitloukám kramfleky.
- Nitka /vztekle vyletí/ A ty si myslíš, že mě to baví? Vždyť už mám prsty nadrané. Copak já jsem nějaký krejčí? Já jsem Casanova! Lev selónů! Dobývateľ ženských srdcí!
- Kliha Tak vidíte! Já už to taky navydržím! Jeníčku sem, Jeníčku tam, Jeníčku, pojd papat. Jeníčku, pojd spinkat... Vždyť já na tu žebrotu vzpomínám opravdu jako na zlatý časy! /Zasní se/ Přijít bez groša do hospody...
- Nitka Roztočit všecky holky...
- Flok Nemazat se jako chleba máslem...
- Kliha Peručit si vaneč buřtů...
- Nitka Nechat se vyhočit...

- Flok A vyspat se zase jednou pod hvězdičkou....
- Nitka S rancem pod hlavou...
- Kliha A hlavně sám! Bez Pepičky! Že já jsem se tehdy radši neoběsil!
- Flok Poslouchajte, kamarádi, vždyť snad ještě není pozdě. Co abysme to zkusili!
- Nitka Ševče, to myslíš vážně? Kluci, vy byste doopravdy šli?
- Kliha Mě se ptáš? Od minuty! Sundáme firmu, spakujeme fídlátka a potom /křičí/ sbohem, Pepičko, už mě neuvidíš!
- Pepička /vejde/ Volal jsi mě, Jeníčku?
/Všichni rychle sedají k práci a usilovně pracují/
- Kliha Ale ne, Pepičko, to se ti něco zdálo.
- Pepička Tak už té práce pro dnešek nech, Jeníčku. Půjďme papat.
- Kliha Jak si přeješ, Pepičko!
- Pepička Mám ti skočit do hospody pro půllitr piva, Jeníčku?
- Kliha Když budeš tak hodná, Pepičko.
- Pepička Anebo bys radši mlíčko?
- Kliha Jak myslíš, Pepičko!
- Pepička Víš co, Jeníčku, nejlepší bude, když vybumbáš tu kyšku, co zůstala od včerejška.
- Kliha Ano, Pepičko, to bude nejlepší. Vybumbám tu kyšku od včerejška.

Nítková

/vstoupí/ No to jsem si mohla myslít! Zase nic neděláš! /Vytrhne Nítkovi z ruky kabát, který šil/ Tohle je nějaká práce? No prosím! Od rána se s tím smolím a tohle je výsledek! Rukávy bublají, límec je nakřivo, psece nejsou po niti a každá klope jinak vysoko... /Postupně utrhuje z kabátu jednotlivé části a hází po Nítkovi/ Nejradši bych ti to omlátila o hlavu! A to si říká krejčí! Taková onuce! Taková bačkora, taková!!!

Kedruta

/vstoupí, na rukou drží dvě děti v peřince a křičí/ Ticho! Co je to tu za kravál! Vzbudíte mi děti! /Flokovi/ A ty jsi pěkný otec! Necháš je tady povykovat a neřekneš ani slovo! O všechno aby se starala ubohá matka! Že já jsem si tě brala! Kdybyste věděly, dámy, co já měla nápadníků! Zamykat jsem se před nima musela! Dva se kvůli mně chtěli navzájem zarmordovat! A já jsem si vzala tohohle noumu! Ale abys věděl: vypereš plínky!

Flok

Ano, mamko!

Kedruta

Uvaříš večeři!

Flok

Ano, mamko!

Kedruta

A klukům povíš na noc pohádku! Kde vlastně jsou?

Oba kumpáni

/se objeví jako děti s dučlím v puse/ Tady!

Kedruta

Pomodlit, vyčurat a spinkat!

Pepička

Stejně je to krásné! Tatínek to vždycky říkal: Pamatuj si, Pepičko, že rodina je základ štěstí! A měl svatou pravdu. Viď, Jeníčku?

Kliha

/smutně/ To víš, že měl, Pepičko!

/Ženy se shromáždí u postýlky/

Nítka

Kdepak, kamarádi, to je konec!

Flok

Neztrácejte naději! Třeba opravdu přijde ta kometa a roztráská všechno na cimprampr.

- Kliha Ne, nesmíme se vzdát. Víte co, zazpívejme si tu naši! Ať vidí, že se nebojíme!
- Pepička Jeníčku, tys něco říkal?
- Kliha Ano! Pepičko. Můžeme si zazpívat?
- Pepička Ale to víš, že ano! My si vás rádi poslechneme.
- Všichni tři /se na sebe zoufale podívají a začnou smutně zpívat/
 O zítřejší den se nestaráme,
 jelikož jsme šťastně ženatý.
 Do hospody cestu nehledáme,
 štěstí se nám věší na paty.
 Co vyděláme, manželce dáme,
 když to utratí, muž to zaplatí.
 O zítřejší den se nestaráme,
 jelikož jsme šťastně ženatý!

Johann Nestroy

ZLÝ DUCH LUMPACIVAGABUNDUS
aneb Lúdrácký trojlístek

Z německého originálu Der böse Geist Lumpazivagabundus oder Das
liederliche Kleeblatt přeložila Eva Bezděková. Upravil Karel Pokorný.
Obálku navrhl Pavel Hartl. Odpovědná redaktorka Valeria Sochorovská.
Rozmnožila DILIA v Praze 1970. První náklad 50. 7. dotisk 100 ks.
(Celkem 600 výtisků.)

39 - 9486 - 1993

Knihovna Jiřího Mahena v Brně
Kobližná 4, 601 50 BRNO